

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Marie Tinková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

**OBČANSKÁ VYBAVENOST A VOLNÝ ČAS NA SÍDLIŠTI:
PŘÍPADOVÁ STUDIE STODŮLKY**

**CIVIC AMENITIES AND LEISURE AT THE HOUSING ESTATE:
STUDY CASE STODULKY**

Bakalářská práce

Marie Tinková

2009

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jana Temelová, PhD.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením školitelky RNDr. Jany Temelové, PhD. a že jsem všechny použité prameny řádně citovala.

Jsem si vědoma toho, že případné využití výsledků získaných v této práci mimo Univerzitu Karlovu v Praze je možné pouze po písemném souhlasu této univerzity.

Svoluji k zapůjčení této práce pro studijní účely a souhlasím s tím, aby byla řádně vedena v evidenci vypůjčovatelů.

V Praze dne 20. 8. 2009

.....

podpis

Za odborné vedení této práce a za cenné rady a připomínky děkuji především RNDr. Janě Temelové, PhD. Dále chci poděkovat svým rodičům za podporu ve studiu a svému příteli za trpělivost.

OBČANSKÁ VYBAVENOST A VOLNÝ ČAS NA SÍDLIŠTI: PŘÍPADOVÁ STUDIE STODŮLKY

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit spokojenost obyvatel sídliště Stodůlky s komponentami občanského vybavení a možnostmi trávení volného času na tomto sídlišti. Toto hodnocení bylo uskutečněno na základě provedeného dotazníkového šetření. Stěžejní částí práce je kapitola zabývající se analýzou tohoto šetření. Podle něj jsou obyvatelé sídliště Stodůlky s občanskou vybaveností v místě svého bydliště spokojeni a svůj volný čas tráví převážně na tomto sídlišti.

Klíčová slova: občanská vybavenost, volný čas, sídliště

CIVIC AMENITIES AND LEISURE AT THE HOUSING ESTATE: STUDY CASE STODŮLKY

Abstract

The objective of this study is to analyse and to evaluate satisfaction of people living at the Stodůlky housing estate with the civic amenities and leisure options at this housing estate. This evaluation was based on questionnaire survey. The main part of thesis is the chapter focused on analysis of this survey. The result based on this analysis is that inhabitants living in Stodůlky housing estate are satisfied with its civic amenities and they enjoy their leisure time mainly within this housing estate.

Keywords: civic amenities, leisure, housing estate

OBSAH

Seznam tabulek.....	7
Seznam obrázků	8
1 Úvod	9
2 Přehled literatury a definice sídlišť	11
1.1 Stručný přehled literatury.....	11
1.2 Definice sídlišť	12
3 Cíle práce a očekávání.....	14
4 Metodika dotazníkového šetření	15
5 Obecné souvislosti.....	19
5.1 Občanská vybavenost na sídlišti.....	19
5.2 Volný čas	20
6 Analýza vybraného panelového sídliště – Stodůlky.....	23
6.1 Výstavba sídliště	23
6.2 Základní charakteristika sídliště	24
6.3 Výsledky dotazníkového šetření.....	31
6.3.1 Občanská vybavenost.....	31
6.3.2 Volný čas	35
7 Závěr	47
Seznam literatury	49
Přílohy.....	52

SEZNAM TABULEK

Tab. 1:	Struktura obyvatel MČ Prahy 13 podle pohlaví a věku	17
Tab. 2:	Struktura respondentů podle pohlaví a věku	17
Tab. 3:	Struktura respondentů podle pohlaví a dokončeného vzdělání.....	17
Tab. 4:	Struktura obyvatel MČ Prahy 13 podle dokončeného vzdělání.....	18
Tab. 5:	Struktura respondentů podle pohlaví a ekonomické aktivity.....	18

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1:	Vymezení studovaného sídliště a místa šetření	16
Obr. 2:	Park pod severní částí sídliště Stodůlky.....	25
Obr. 3:	Dětské hřiště ve vnitrobloku panelového domu v ulici Vlachova.....	25
Obr. 4:	Nově natřené panelové domy v severní a jižní části sídliště	26
Obr. 5:	Šostakovičovo náměstí	27
Obr. 6:	Občanská vybavenost a volnočasové areály na sídlišti Stodůlky.....	29
Obr. 7:	Spokojenost obyvatel sídliště Stodůlky s jednotlivými komponentami občanského vybavení, n=110	31
Obr. 8:	Komponenty občanského vybavení, které jsou obyvateli sídliště Stodůlky nejvíce využívány, n=110	33
Obr. 9:	Struktura respondentů podle pohlaví a toho, zda na sídlišti Stodůlky postrádají/nepostrádají nějaké služby, n=110	34
Obr. 10:	Lokality, ve kterých respondenti vyhledávají postrádající služby, podle pohlaví, n=110.....	35
Obr. 11:	Místo, kde tráví respondenti většinu volného času, podle pohlaví, n=110.....	36
Obr. 12:	Lokalita, ve které tráví respondenti většinu volného času, podle pohlaví, n=110	36
Obr. 13:	Způsob využívání volného času respondentů na sídlišti Stodůlky, podle pohlaví, n=110.....	37
Obr. 14:	Frekvence jednotlivých volnočasových aktivit respondentů, n=110	38
Obr. 15:	Lokality, ve kterých se respondenti věnují jednotlivým volnočasovým aktivitám, n=110.....	40
Obr. 16:	Složení respondentů podle toho, zda postrádají na sídlišti Stodůlky nějaká volnočasová zařízení, podle pohlaví, n=110.....	42
Obr. 17:	Možnosti trávení volného času, které respondenti postrádají v místě svého bydliště, podle pohlaví, n=29.....	42
Obr. 18:	Důvody nemožnosti respondentů trávit volný čas podle svých představ, n=110.....	43
Obr. 19:	Složení respondentů podle toho, zda o víkendech z Prahy vyjíždí, muži, n=55	44
Obr. 20:	Složení respondentů podle toho, zda o víkendech z Prahy vyjíždí, ženy, n=55	44
Obr. 21:	Cíle víkendových vyjížděk, n=42.....	45
Obr. 22:	Frekvence víkendových vyjížděk, n=42.....	45
Obr. 23:	Důvody víkendových vyjížděk, n=42	46

1 Úvod

Občanská vybavenost je velmi důležitým předpokladem uspokojování lidských potřeb a doprovází člověka od počátku jeho života. Tím se stává významnou složkou jeho existence bez ohledu na věk, vzdělání, ekonomickou aktivitu, sociální poměry (Musil, 1971). Občanskou vybaveností se nazývá veškeré vybavení a služby zajišťující všechny základní i vyšší potřeby související se zásobováním potravinami a stravováním, výchovou, vzděláním, sociální a zdravotní péčí, patří sem služby pro domácnost, ale také zajišťují odpočinek, rekreaci a zábavu (Musil, 1985). Tyto komponenty občanského vybavení však plní i řadu dalších významných funkcí. Například nabízejí pracovní příležitosti či podporují navazování kontaktů (Musil, 1985).

Volný čas byl vždy součástí každodenního života lidí, součástí denního, týdenního i celoročního cyklu jejich práce. Jeho množství v závislosti na společenském zřízení se ustalovalo jako čas, který potřebuje člověk na vyrovnávání tlaků a napětí způsobených povinnostmi každodenního života, a jako čas nevyhnutelný na přiměřenou regeneraci jeho tělesných a duševních sil (Hušťák, 1978). Těžiště volného času je v dnech pracovního pokoje a v čase, který v pracovních dnech zůstane po odečtení času potřebného na splnění všech pracovních i mimopracovních povinností. O míře kulturní vyspělosti daného společenství však nevypovídá jen množství volného času, ale také způsob jeho využití (Hušťák, 1978).

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jak jsou obyvatelé sídliště Stodůlky spokojeni s občanskou vybaveností a možnostmi trávení volného času v místě svého bydliště.

Téma bakalářské práce bylo zvoleno na základě zájmu o problematiku sídlišť a života na něm z hlediska úrovně poskytovaných služeb a možností trávení volného času. Zkoumané sídliště Stodůlky je v současnosti zároveň místem mého bydliště.

Práce je rozčleněna do sedmi kapitol. V kapitole 2 je rozebrána literatura, která byla použita k vypracování této bakalářské práce a dále je zde uvedeno několik definic pojmu sídliště. Třetí kapitola se zabývá stanovenými cíli práce a očekáváními, která jsou pak předmětem hodnocení práce. Čtvrtá kapitola vysvětluje, jakými metodami bylo dosaženo stanovených cílů práce. Další kapitola pojednává o obecných souvislostech

občanské vybavenosti a o možnostech trávení volného času na sídlištích. Šestá kapitola je zaměřena na základní charakteristiku vybraného sídliště, na jeho prostředí, občanskou vybavenost, na možnosti trávení volného času a výstavbu sídliště, dále jsou zde zhodnoceny výsledky dotazníkového šetření týkajícího se obyvatel sídliště Stodůlky a jejich spokojenosti s občanskou vybavení a možnostmi trávení volného času na tomto sídlišti. Tato část práce je považována za stěžejní. V kapitole 7 jsou pak shrnuty nejdůležitější poznatky a závěry této bakalářské práce.

2 Přehled literatury a definice sídlišť

Tato kapitola obsahuje stručný přehled literatury, která se týká Prahy, sídlišť, občanské vybavenosti a volného času. Dále se kapitola zabývá vymezením a definicí sídlišť. Občanské vybavenosti a volnému času na sídlišti se dále podrobněji věnuje kapitola 4. Obecné souvislosti.

1.1 Stručný přehled literatury

Předkládaná bakalářská práce se zabývá občanskou vybaveností a volným časem na jednom z pražských sídlišť. K základní literatuře patří Musilova publikace Lidé a sídliště (1985), jejímž záměrem je poznat vztah mezi lidmi a novými obytnými soubory, zjistit, jak lidé na sídlištích žijí, jak se ztotožňují se sociálním prostředím, co si o něm myslí, jak na něj reagují a jaké mezilidské vztahy se v tomto prostředí vytvářejí. Kniha se opírá o studii provedenou v letech 1976 – 1978 celkem v třiceti pěti obytných útvarech, z nichž bylo dvacet dva součástí třinácti sídlišť po celé České republice.

Další Musilova publikace Občanské vybavení sídlišť (1971) je zaměřena na vybrané územně technické a provozně ekonomické otázky. Jedná se o upřesnění a prohloubení vztahů mezi objekty občanského vybavení, jejich provozovateli a uživateli a o vztahy mezi občanským vybavením a sídlišti s jejich spádovými územími.

Volným časem na sídlišti se zabývá publikace Librové Volný čas obyvatel sídlišť v ČSR (1986), která se na základě zjištění činností, názorů a postojů obyvatel snaží postihnout reakce na nesespecifické prostředí sídlišť. Toto zjišťování probíhalo v rámci stejného průzkumu, který popisuje Musil v knize Lidé a sídliště (1985).

Dalším zdrojem mi byla kniha Hušťáka Město a zariadenia voľného času (1978), která zkoumá problematiku volného času, jeho zařízení a objekty ve třech slovenských městech.

Praze a jejímu vývoji se věnuje Votrúbcova kniha Praha - zeměpis velkoměsta (1965) a kniha Borovičky a Hrůzy Praha - 1000 let stavby města (1983). První jmenovaná poskytuje celkový přehled o Praze, o jejím fyzickém i sociálním prostředí, druhá podává podrobný popis historie a vývoje Prahy. Kniha Ledvinky a Peška Dějiny

českých měst/Praha (2000) se taktéž zabývá historií a vývojem Prahy, a to od počátků osídlení pražského území až do konce 90. let 20. století. O dějinách a rozvoji Prahy a tedy i o sídlištní výstavbě pojednává Janáčková publikace *Malé dějiny Prahy* (1983). Pelzbauerové *Dějiny částí Prahy jako dějiny farních obvodů* (2008) popisují, jak je uvedeno v názvu, dějiny jednotlivých farních obvodů, mezi nimi také Farnost sv. Jakuba Staršího, která sídlí ve staré zástavbě sídliště Stodůlky.

Knihy Augusty *Kniha o Praze 13* (2000) a Broncové *Praha 13/Město uprostřed zeleně* (2006) podrobně rozebírají veškeré charakteristiky městské části Prahy 13, do které patří sídliště Stodůlky. Věnují se dějinám, výstavbě, přírodě, kulturnímu životu, dopravě apod.

Publikací teoretického charakteru, která se zabývá volným časem, je publikace Švigové (1967) *Volný čas a my*. Ve svém úvodu se pak tématem volného času zabývá Wokounovo a Vystoupilovo skriptum *Geografie cestovního ruchu a rekreace* (1987).

Kompletní definice volného času jsou shrnuty v Geistově *Sociologickém slovníku* (1992), v díle *Výkladový slovník cestovního ruchu* (2002) autorů Páskové a Zelenky, ve *Velkém sociologickém slovníku* Maříkové (1996). Definici uvádí také Hofbauer v publikaci *Děti, mládež a volný čas* (2004). Definice sídliště byly převzaty ze *Soudobého slovníku urbanistů* od Hrůzy (1977), z Havrlantova *Geografického terminologického slovníku* (1979) a z knihy *Lidé a sídliště* od Musila (1985).

Inspiračními zdroji pro tuto práci byly také magisterské práce Musilové (2004) a Šnýdra (2006) zaměřené na problematiku sídlišť, jejich regeneraci a budoucnost, dále bakalářská práce Slípky (2009), která pojednává o volnočasových sportovních aktivitách na Prachaticku. V neposlední řadě byla zdrojem této práce diplomová práce Niny Dvořákové (2008), jež se zabývá kvalitou života seniorů v centru Prahy.

Dalším zdrojem pro mne byly internetové stránky městské části Praha 13 a internetové stránky Českého statistického úřadu.

1.2 Definice sídlišť

Protože se tato bakalářská práce věnuje jednomu z pražských sídlišť, byl zařazen také stručný přehled definic pojmu sídliště.

Ve *Slovníku soudobého urbanismu* (Hrůza, 1977, s. 243) je pojem sídliště definován dvěma způsoby. První zní: „v běžném použití a v obecném povědomí je pojem sídliště spojován s novými obytnými celky na okrajích měst a obcí, stavěnými obvykle z vícepodlažních domů při použití zprůmyslněných technologií“. Současně je ale uvedeno, že se tento termín může používat také pro „jednotlivé uzavřené sídelní útvary trvalého bydlení“ (např. sídliště Praha, Uherské Hradiště, Beroun).

Další definice říká, že „sídliště je 1. každé seskupení budov převážně obytného charakteru, 2. nové hromadné osídlení nebo ucelená skupina nových obytných staveb,

3. historické sídlo rodů a kmenů“. Tato definice pochází z Geografického terminologického slovníku (Havrlant, 1979, s. 202).

Musil uvádí, že „sídliště je laické i odborné pojmenování nových obytných souborů“ (1985, s. 13)¹.

Tato práce se zabývá sídlištěm pojímaným tak, jak uvádí Hrůza (1977) ve své definici, a to jako novým obytným celkem na okraji města (v tomto případě na okraji Prahy), stavěným z vícepodlažních domů pomocí zprůmyslněných technologií.

¹ Tyto definice použily ve svých diplomových pracích také Musilová (2004) a Šnýdr (2006).

3 Cíle práce a očekávání

Cíle této bakalářské práce lze shrnout do dvou skupin. První skupina se týká spokojenosti obyvatel sídliště Stodůlky s jeho občanskou vybaveností, druhá skupina se zaměřuje na spokojenost obyvatel sídliště Stodůlky s možnostmi trávení možného času v místě jejich bydliště.

V prvním případě bylo konkrétním úkolem zjistit, jak jsou obyvatelé zkoumaného sídliště spokojeni s jednotlivými prvky občanského vybavení v místě svého bydliště, které komponenty občanského vybavení v místě svého bydliště využívají nejvíce a které naopak postrádají. Dále bylo cílem určit lokality, do kterých se obyvatelé sídliště Stodůlky vydávají za službami či prvky občanského vybavení, jež v místě svého bydliště postrádají.

Dalším cílem předkládané práce bylo analyzovat, kde obyvatelé sídliště Stodůlky tráví většinu svého volného času a jakým aktivitám a jak často se ve volném čase věnují. Dále si práce klade za úkol zjistit, zda obyvatelé sídliště Stodůlky v blízkosti svého bydliště postrádají některá volnočasová zařízení a co jim brání trávit volný čas podle jejich představ. Posledním úkolem bylo zjistit, zda obyvatelé zkoumaného sídliště vyjíždějí o víkendech z Prahy, četnost těchto víkendových výjezdů a jejich cíle.

Při formulování očekávaných výsledků se tato práce opírá o výsledky výzkumu, které byly popsány v knize Lidé a sídliště (Musil, 1985). Z tohoto výzkumu, provedeném celkem v třiceti pěti obytných útvarech (viz podkapitola 5.1), vyplývá, že s občanským vybavením zkoumaných sídlišť je spokojeno pouze 45,7 % respondentů, a že 70 % respondentů tráví volný čas jinde ve městě nebo mimo město (Musil, 1985). Protože byl tento výzkum proveden v již v 80. letech, je zřejmé, že se občanské vybavení sídlišť i možnosti trávení volného času na sídlištích od té doby změnilo. Proto jsou očekávání této práce formulována takto:

- *Obyvatelé sídliště Stodůlky jsou s úrovní občanské vybavenosti spokojeni.*
- *Obyvatelé sídliště Stodůlky tráví svůj volný čas na sídlišti Stodůlky.*

4 Metodika dotazníkového šetření

V rámci případové studie týkající se obyvatel sídliště bylo provedeno dotazníkové šetření zaměřené především na spokojenost s občanskou vybaveností a možnostmi trávení volného času na sídlišti. Jednotlivé otázky v dotazníku byly formulovány na základě přečtené literatury (viz kapitola 2). Šetření probíhalo vlastním zapisováním získaných informací do předem připravených formulářů (viz příloha 1). Tato metoda byla zvolena z důvodu možnosti kladení doplňujících otázek.

Protože pro potřeby dotazníkového šetření nejsou k dispozici dostatečně detailní data o obyvatelích zkoumaného sídliště, nemohl být proveden náhodný výběr respondentů. Z toho důvodu byli respondenti oslovoováni přímo na ulici. Obyvatelé sídliště, kteří se v rezidenčním prostředí sídliště nepohybují, tedy lidé, kteří tráví veškerý čas v bytě nebo jinde, nebyli do šetření zahrnuti. Absence těchto lidí ve výzkumu nepředstavuje závažnou překážku pro naplnění cílů práce, neboť oni rezidenční prostředí sídliště nevyužívají (Dvořáková, 2008).

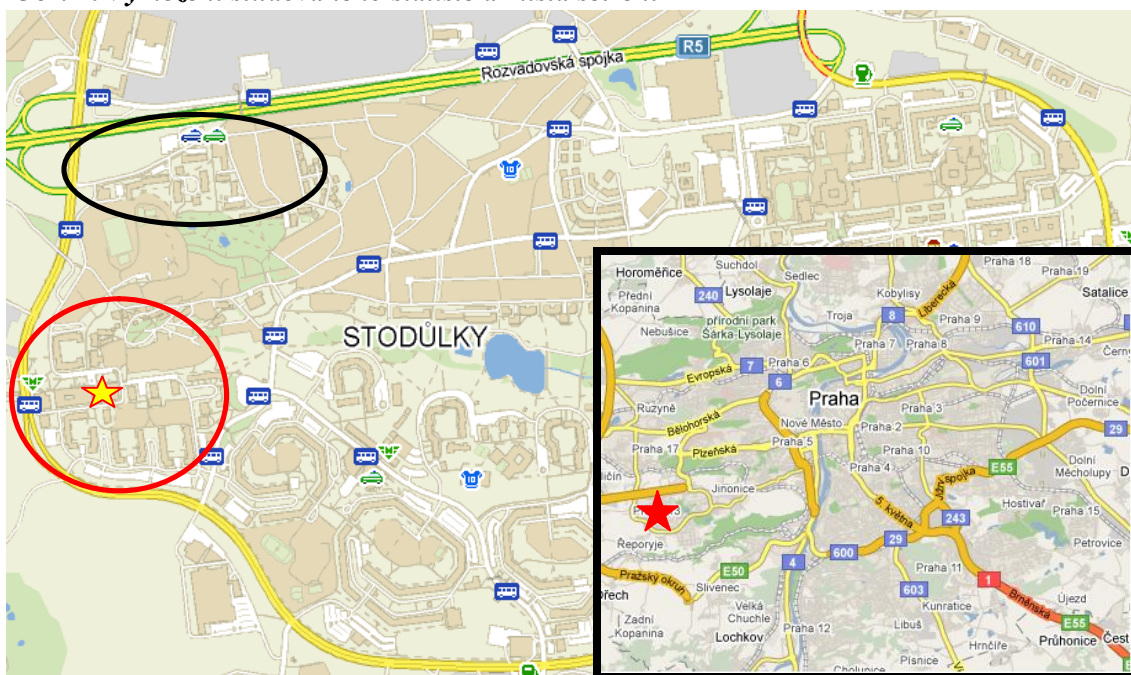
Otázky v dotazníku, který byl vytvořen pro výzkum spokojenosti obyvatel sídliště Stodůlky s jeho občanskou vybaveností a možnostmi trávení volného času, byly řazeny do tří tematických bloků. První blok otázek byl zaměřen na občanskou vybavenost, další se týká trávení volného času a poté následovaly otázky zjišťující identifikační údaje respondentů. Jednotlivé otázky jsou blíže popsány v oddílech 6.3.1 Občanská vybavenost a 6.3.2 Volný čas, které se zabývají vyhodnocováním jejich výsledků.

Počet otázek a struktura celého dotazníku byly koncipovány tak, aby jeho vyplnění netrvalo příliš dlouho a jeho struktura nebyla monotónní. Pokud je dotazník příliš dlouhý, klesá ochota respondentů dotazník vyplnit, popřípadě ho vyplnit celý kvalitně, což by mohlo negativně ovlivnit hodnotu celého šetření (Disman, 2008).

V dotazníku byly použity všechny tři typy otázek: otevřené, polozavřené, uzavřené, čímž jsem se v případě otevřených otázek vystavila situaci, že budou respondenti odpovídat velmi rozdílně nebo v různém rozsahu. Řešení těchto problémů je konkrétně popsáno v oddílech 6.3.1 Občanská vybavenost a 6.3.2 Volný čas při konkrétní analýze jednotlivých otázek.

Dotazníkové šetření probíhalo v srpnu 2009 na sídlišti Stodůlky. Bylo ale nutné vybrat konkrétní místo, kde se šetření uskuteční. Nakonec bylo zvoleno Šostakovičovo náměstí situované do středu zkoumaného sídliště, které je zároveň přirozeným obchodním centrem sídliště a je zde také lokalizována stanice metra, takže bylo velmi pravděpodobné, že tudy bude procházet dostatečné množství lidí z různých částí sídliště, kteří mohou být osloveni.

Obr. 1: Vymezení studovaného sídliště a místa šetření

Legenda

- severní část sídliště Stodůlky
- jižní část sídliště Stodůlky
- místo šetření – Šostakovičovo náměstí
- označení sídliště Stodůlky na mapě Prahy

Zdroj: mapy.cz, maps.google.cz, upraveno

O vyplnění dotazníku byl požádán každý třetí kolemjdoucí, pokud právě nebyl některý respondent zpovídan. V případě, že nebyl oslovený občan ochoten dotazník zodpovědět, byl osloven další kolemjdoucí. Ještě před vyplňováním dotazníku byli ale respondenti dotázáni, zda jsou vůbec obyvateli sídliště Stodůlky, aby byly výsledky šetření relevantní. Touto metodou bylo vyzpovídáno přibližně 80 respondentů.

Pro výpočet pohlavně-věkové struktury respondentů byla použita pohlavně-věková struktura obyvatel městské části Prahy 13 za rok 2007 (viz tab. 1), neboť za sídliště Stodůlky aktuální data neexistují. Data o struktuře obyvatel byla získána z Českého statistického úřadu. Po tomto výpočtu byli další respondenti vybíráni tak, aby jejich

struktura odpovídala vypočítaným pohlavně-věkovým skupinám. Nakonec bylo vyzpovídáno celkem 110 respondentů, 55 mužů a 55 žen bydlících na sídlišti Stodůlky.

V rámci výzkumu byla kromě pohlaví a věku (viz tab. 2) zjišťováno také dokončené vzdělání respondentů (viz tab. 3) a jejich ekonomická aktivita (viz tab. 5).

Tab. 1: Struktura obyvatel MČ Prahy 13 podle pohlaví a věku

Věk	Ženy		Muži		Celkem	
	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %
do 19	6377	21,7	6522	23,5	12899	22,6
20-29	4730	16,1	4830	17,4	9560	16,8
30-39	4837	16,5	4466	16,1	9303	16,3
40-49	5284	18,0	4774	17,2	10058	17,6
50-59	4250	14,5	4004	14,4	8254	14,5
60-69	2263	7,7	2089	7,5	4352	7,6
70+	1589	5,4	1056	3,8	2645	4,6
Celkem	29330	100	27741	100	57071	100

Zdroj: ČSU, 2007

Tab. 2: Struktura respondentů podle pohlaví a věku

Věk	Ženy		Muži		Celkem	
	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %
do 19	12	21,8	13	24,0	25	22,9
20-29	9	16,4	10	17,4	19	16,9
30-39	9	16,4	9	16,1	18	16,2
40-49	10	18,2	9	17,2	19	17,7
50-59	8	14,5	8	14,4	16	14,5
60-69	4	7,3	4	7,5	8	7,4
70+	3	5,5	2	3,8	5	4,6
Celkem	55	100	55	100	110	100

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Tab. 3: Struktura respondentů podle pohlaví a dokončeného vzdělání

Dokončené vzdělání	Ženy		Muži		Celkem	
	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %
Základní	6	10,9	7	12,7	13	11,8
Vyučen/a	14	25,5	18	32,7	32	29,1
Střední s maturitou	25	45,5	20	36,4	45	40,9
Vyšší odborné	0	0,0	1	1,8	1	0,9
Vysokoškolské	10	18,2	9	16,4	19	17,3
Celkem	55	100	55	100	110	100

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Tab. 4: Struktura obyvatel MČ Praha 13 podle dokončeného vzdělání

Dokončené vzdělání	Ženy		Muži		Celkem	
	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %
Bez vzdělání	29	0,1	23	0,1	52	0,1
Základní a neukončené	3907	18,0	2840	14,3	6747	16,3
Vyučen/a	4733	21,8	5743	29,0	10476	25,3
Střední s maturitou	7672	35,4	5047	25,5	12719	30,7
Vyšší odborné	1260	5,8	739	3,7	1999	4,8
Vysokoškolské	3627	16,7	4856	24,5	8483	20,5
Nezjištěné	444	2,0	546	2,8	990	2,4
Celkem	21672	100,0	19794	100,0	41466	100,0

Zdroj: ČSÚ, 2003

Pro srovnání vzdělanostní struktury respondentů byla do práce přidána také vzdělanostní struktura obyvatel městské části Praha 13² za rok 2001³ (viz tab. 4) získaná z Českého statistického úřadu. Ve vzorku bylo mnohem vyšší zastoupení lidí s maturitou a vyučených. Oproti očekávání se ve vzorku ve srovnání s městskou částí Praha 13 vyskytovalo o 3 % méně vysokoškoláků, kteří bývají v zodpovídání anket ochotnější. V tomto šetření ale neochota zodpovědět dotazník nebyla zaznamenána.

Tab. 5: Struktura respondentů podle pohlaví a ekonomické aktivity

Ekonomická aktivita	Ženy		Muži		Celkem	
	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %	absolutní počet	v %
Dělník	5	9,1	4	7,3	9	8,2
Zaměstnanec	20	36,4	23	41,8	43	39,1
Podnikatel	2	3,6	6	10,9	8	7,3
Student	11	20,0	12	21,8	23	20,9
V domácnosti/MD	7	12,7	0	0,0	7	6,4
Invalidní důchod	3	5,5	2	3,6	5	4,5
Starobní důchod	5	9,1	6	10,9	11	10,0
Nezaměstnaný	2	3,6	2	3,6	4	3,6
Celkem	55	100	55	100	110	100

*Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009*² Za sídliště Stodůlky data nejsou k dispozici.³ Aktuálnější data neexistují.

5 Obecné souvislosti

5.1 Občanská vybavenost na sídlišti

Občanské vybavení je v převážné většině nedílnou součástí obytného prostředí. Je to prvek, který spolu s obytnými domy, technickým vybavením, výrobními objekty, komunikacemi a plochami zeleně vytváří sídliště. Na rozdíl od ostatních prvků vytvářejících sídliště jsou občanská zařízení četná a různorodá. Jsou umísťována jako samostatná, jednoúčelová zařízení nebo jako vestavěná do obytných domů, anebo jsou s nimi stejně jako s jinými občanskými zařízeními, různým způsobem sdružena (Musil, 1971). U občanských zařízení z hlediska bydlení vystupují do popředí zejména jejich provozní činnosti, které se nazývají služby (Musil, 1971). Má-li být sídliště v pravém slova smyslu obytnou čtvrtí, musí pro své obyvatele zajistit veškeré základní i vyšší potřeby (Musil, 1985).

K problémům sídlišť patří nedostatek urbanity, čili nedostatek městské atmosféry spojené s pestrým hemžením lidí nejrůznějšího věku, skupinové příslušnosti, lidí směřujících za rozmanitými cíli a účely. Pokud se má v sídlištích něco změnit ve prospěch zvýšení jejich urbanity, musí klíčovou úlohu v této změně hrát především občanské vybavení (Musil, 1985).

Stav některých charakteristik života na sídlišti popisuje ve své knize Musil (1985), a to na základě průzkumu Výzkumného ústavu výstavby a architektury provedeném v letech 1976 - 1980 v obytných útvarech na třinácti sídlištích po celé České republice. Mezi tato sídliště patřily Petřiny, Invalidovna, Pankrác a Ďáblice v Praze, Jindřiška a Poruba v Ostravě, Slovany v Plzni, Dukla a Polabiny v Pardubicích, Březové Hory a Uran-Plzeňská v Příbrami, Pod hradbami v Prachaticích a Nové Ervěnice v Jirkově. V terénním výzkumu byla sledována také občanská vybavenost a volný čas.

Jedním z výsledků bylo, že spokojenost s občanským vybavením v sídlištích, obytných čtvrtích s vysokou zástavbou a tisícovými, ba desetitisícovými počty obyvatel, vykazovala velmi nepříznivý stav (Musil, 1985). Nespokojenost souvisela spíše s absencí některých zařízení než s různými závadami existujících zařízení. U některých složek vybavení, např. řeznictví, prodejny ovoce a zeleniny, prodejny potravin, byly

hlavními důvody nespokojenosti kvalita zboží, nepravidelné zásobování, rozsah sortimentu a fronty. Ve většině případů však byla nejdůležitějším zdrojem nespokojenosti skutečnost, že dané zařízení (kino, opravářské služby) v místě bydliště v přijatelné vzdálenosti prostě chybí (Musil, 1985).

5.2 Volný čas

Volný čas je definován jako „čas, v němž člověk nevykonává činnosti pod tlakem pracovních závazků či z nutnosti zachování svého biofyzického či rodinného systému, je charakterizován svobodnou volbou a očekáváním příjemných prožitků“, tak uvádí Pásková a Zelenka (2002, s. 315). Podobnou definici využívá také Maříková (1996). Hofbauer (2004, s. 13) říká, že volný čas je „čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život“. Wokoun a Vystoupil (1987, s. 5) ve svých skriptech za volný čas považují „část mimopracovní doby, v níž člověk sám volí své aktivity a realizuje v nich svou osobnost“. Geistův Sociologický slovník uvádí hned několik definic. Za jednu z nejstarších můžeme považovat Veblenovu definici (1899 cit. v Geist 1992, s. 52), která volný čas vymezuje jako „čistou dobu volna“, další je definice Warnera (1941 cit. v Geist 1992, s. 52), kde je volný čas považován za „nepracovní čas“. Poněkud obsáhlejší uvedenou definicí je definice Dumazediera (1962 cit. v Geist 1992, s. 52), která uvádí: „Volný čas je souborem činností, jimž se jedinec může oddávat zcela podle své libosti, buď pro odpočinek nebo zábavu, či pro rozvoj své informovanosti, osobnosti, dobrovolné sociální účasti nebo svobodné tvůrčí schopnosti poté, když splnil své povinnosti a závazky v zaměstnání, rodinné a sociální.“⁴ Shrnutím výše uvedených definic by se dalo říct, že volný čas je čas, který se každý člověk individuálně snaží vyplnit takovými aktivitami, jenž mu přináší užitek, zábavu i odpočinek.

Existuje volný čas každodenní, tj. volný čas všedního dne a volný čas víkendový. Tyto mohou mít a většinou také mají různou náplň. Volný čas každodenní je u ekonomicky aktivních obyvatel určován samotným rytmem práce, rytmem biologických potřeb (jídla, spánku), domácími a rodinnými povinnostmi. Také volný čas víkendový je ovlivněn týdenním pracovním rytmem. I když bývá naplněn domácími povinnostmi, ve větší míře je věnován činnostem volného času a rekreačním činnostem (Musil, 1985).

Podle našich sociologů (Linhart, 1974 cit. v Musil, 1985, s. 163) existuje specifický městský způsob života ve volném čase. Pro způsob života ve volném čase je důležitým momentem, kdy a kde obyvatelé měst volný čas tráví.

⁴ Tyto definice použil ve své práci také Slípka (2009, s. 16).

Pro městské lidi je charakteristický vysoký podíl volného času trávený v bytě a v nejbližším okolí domu, dále je charakteristické trávení volného času v různých druzích městských zařízení určených pro volný čas a zvláště pak od třetí třetiny minulého století se setkáváme s trendem hromadného opouštění města v době déle trvajícího volna (Musil, 1985). Z hlediska náplně volného času je pro obyvatele našich měst typická účast na kultuře prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků – televize, rádia, novin a časopisů, v menší míře potom účast na kulturních akcích – divadelní představení, koncerty, výstavy apod., které již vyžadují návštěvu určitých zařízení. Poměrně málo se obyvatelé měst věnují sportu. Ve větší míře pěstují různé koníčky, nejvíce zahrádkaření, prozrazující i v této době touhu po styku s přírodou (Musil, 1985).

Jak již bylo zmíněno, trávení volného času na různých místech ve městě i mimo něj je přirozeným jevem v životě městského obyvatelstva. Záleží však na míře, v jaké obyvatelé sídlišť tráví svůj volný čas na sídlišti a mimo něj ve srovnání s ostatními obyvateli města (Librová, 1986). V době, kdy se na nově postavená sídliště stěhovali první obyvatelé, stáli před technicky dobře vybaveným bytem, ale pokud šlo o příležitost trávení volného času mimo byt, ocitli se v jakémsi vakuu – v čerstvě vybudovaných sídlištích obvykle neexistovala žádná nebo jen nedostatečná vybavenost pro volný čas (Librová, 1986). Od té doby se situace značně zlepšila, zvláště po roce 1989 došlo po změně politických a společenských poměrů k hromadnému budování oblužné sféry. Tehdy ale obyvatelé po jisté době po nastěhování do nových bytů na sídlišti obrátili pozornost od hodnocení bytu k hodnocení možností trávení volného času v sídlišti. Z výsledků řady průzkumů vyplývá, že obyvatelé při dotazu, co na sídlišti postrádají, uvádějí na prvním místě příležitosti pro trávení volného času (Librová, 1986).

Důsledkem nedostatečné vybavenosti byla pak nejen dílčí nespokojenost obyvatelstva s neexistencí těchto zařízení, ale i ztížená adaptace obyvatel sídlišť na prostředí, v němž často nebylo kde trávit alespoň část denního nebo týdenního volného času. Tím se posiloval charakter sídliště jakožto „noclehárny“ (Librová, 1986).

Volný čas obyvatel sídlišť – stejně jako obyvatel města vůbec se rozděluje na čas trávený v bytě a mimo něj. Dříve převládal názor, že obyvatelé sídlišť tráví většinu volného času v bytě pouze v době bezprostředně po nastěhování. Vysoký podíl volného času tráveného v bytě je však obecnějším jevem, kterým se vyznačuje městský způsob života, a sídliště se z tohoto jevu nevymykají (Musil, 1985). Čas trávený doma, zejména po práci, je obvykle vyplněn nenáročnými činnostmi, zejména sledováním televize, četbou, domácími a ručními pracemi apod. V 70. letech, tedy v době po nastěhování se do nových obytných souborů, patřily mezi činnosti provozované mimo byt ve volném čase setkávání se s přáteli, známými či příbuznými a návštěva kulturních zařízení (Musil, 1985).

Sídliště není izolovaným celkem, takže jeho obyvatelé tráví samozřejmě volný čas i jinde ve městě, zejména v okolních čtvrtích a v centru města, nebo také mimo město. Některé činnosti patří ke každodenním a odehrávají se proto obvykle co nejbližší bytu, některé jsou provozovány v rytmu týdenním nebo měsíčním a vyžadují nejen příslušné plochy nebo objekty občanského vybavení, ale také změnu prostředí (Musil, 1985). Činnosti sledované v průzkumu, jehož výsledky popisuje Musil (1985), byly rozděleny na dvě skupiny. První skupina zahrnuje činnosti volného času provozované mimo byt, které jsou vázány na určitá zařízení. Tyto činnosti provozuje většina obyvatel jinde ve městě. Vyšší podíl návštěv kulturních akcí, kina a divadla mimo sídliště je přirozený, protože jen zřídka mají sídliště zařízení vyšší vybavenosti (Musil, 1985). Ve druhé skupině je vazba na občanskou vybavenost volnější, případně není jejich provozování závislé na žádném ze známých druhů zařízení. Rozdíly v místech provozování těchto činností nebyly tak vysoké. Oblíbené zahrádkaření pěstují obyvatelé sídlišť převážně mimo město, dalším činnostem - sportu, setkávání se s přáteli a příbuznými, amatérské umělecké činnosti nebo činnosti ve společenských a zájmových organizacích - se ale věnují poměrně stejně jak v místě sídliště, tak jinde ve městě (Musil, 1985). Tyto činnosti ovšem nejsou na prostor sídliště vázány, zejména možnost mít zahrádku nepřichází na sídlištích v úvahu. Lidé proto přenášejí tuto zálibu na chaty či chalupy (Musil, 1985).

Výzkum, který popisuje Musil (1985) a Librová (1986), byl velmi podrobný a zjišťoval řadu podrobných informací. Na jeho základě byly formulovány otázky do šetření provedeného v rámci této práce.

6 Analýza vybraného panelového sídliště – Stodůlky

V této kapitole je nejdříve stručně uvedeno, jak probíhala výstavba sídliště Stodůlky, dále je sídliště stručně představeno; jeho poloha, rezidenční prostředí, dopravní napojení, občanská vybavenost aj. Nejdůležitější částí této kapitoly je samotná analýza dotazníkového šetření, která je zároveň stěžejní částí předkládané bakalářské práce.

6.1 Výstavba sídliště

První písemná zmínka o Stodůlkách jako obci pochází z roku 1159, v roce 1292 je již poprvé připomínán původní románský kostel sv. Jakuba Staršího. Od roku 1429 byly Stodůlky majetkem purkrabství Pražského hradu. (Pelzbauerová, 2008). Samostatnou a samosprávnou obec se pak staly v roce 1849 (Broncová, 2006). Na konci 19. a začátkem 20. století dochází k rozvoji vilové zástavby a tím i ke vzniku nových částí obce Stodůlky (Lužiny, Stodůlecké Háje, Kopanina, Nová kolonie, Vidoule, Malá Ohrada). I přesto si ale Stodůlky až do 60. let 20. stol. udržely charakter zemědělské obce. 1. července 1974 přestaly být Stodůlky obcí v okrese Praha-západ a byly připojeny k Praze 5. Místní národní výbor zůstal v obci zachován (Broncová, 2006).

Již ve 20. letech 20. století existovaly plány na zástavbu této části Prahy, tehdy to byla ale ještě spíše příměstská oblast. V Lužinách, které jsou dnes uprostřed Jihozápadního Města, už sice probíhala vilová výstavba, nebyla však v takovém rozsahu, jako bylo vybudování sídliště o mnoho let později (Broncová, 2006). Rozhodnutí vybudovat v jihozápadní oblasti Prahy několik velkých sídlišť vydal v roce 1967 Národní výbor hlavního města Prahy. Výstavba celého sídliště – Jihozápadního Města - probíhala v několika etapách v letech 1978 – 1987. Začínalo se sídlištěm Stodůlky na přelomu 70. a 80. let 20. století a postupovalo se na východ směrem k Novým Butovicím. První postavené domy ve Stodůlkách byly dokončeny v roce 1983 a tehdy se sem začali stěhovat první obyvatelé. Stěhování provázely nemalé problémy, pramenící z toho, že sídliště nebyla zcela dokončená a lidé se museli doslova brodit bahnem a stavebním materiálem. Při výstavbě také vznikaly obrovské deponie, ukrývající i další stavební odpad. Kompletní dostavbu celého sídliště však zastavila

sametová revoluce v roce 1989 a změna společenských poměrů. Zástavba z konce 80. a začátku 90. let se proto vzhledově velice vymyká šedivosti panelových „králíkárén“ (např. tvarově i barevně bohatší Suchý Vršek, poslední bloky dostavené na Velké Ohradě) (Broncová, 2006). Důležitým momentem pro celou oblast se stalo zprovoznění metra trasy B z Nových Butovic až na Zličín. Stodůlky se tak staly atraktivní oblastí jak pro bydlení, tak pro podnikatelské aktivity.

6.2 Základní charakteristika sídliště

Sídliště Stodůlky je středně velké pražské sídliště, které je součástí sídlištního komplexu Jihozápadní Město, jenž sestává ze čtyř ucelených lokalit: Nových Butovic, Lužin, Velké Ohrady a právě Stodůlek. Jihozápadní Město začalo vznikat v osmdesátých letech 20. století a spolu s obcí Třebonice dalo vznik nové městské části – Praze 13 (Broncová, 2006). Sídliště Stodůlky tedy leží v sídlištní části katastrálního území Stodůlky a zároveň na území městské části Praha 13.

Celá Praha 13 se začala oficiálně rozvíjet s dobudováním trasy metra B na Zličín v roce 1994 a rozvíjí se stále a velmi rychle. Tento okamžik se stal důležitým z hlediska napojení Stodůlek s centrem Prahy (Augusta, 2000). Samotné sídliště Stodůlky se nachází v západní části Jihozápadního města a dělí se na dvě části. Jižní část se rozprostírá u metra stanice B Stodůlky, na východě přiléhá k sídlišti Lužiny, na jihu hraničí s městskou částí Praha – Řeporyje a na severu se starou zástavbou Stodůlek. Druhá, severní část, se rozprostírá mezi starou zástavbou Stodůlek a dálnicí D5.

Sídliště Stodůlky má 2 115 bytů pro 7 650 obyvatel (MČ Praha 13, 2006). Díky své výhodné poloze poměrně blízko centra zde vznikají stále nová obchodní centra a hypermarkety i nové administrativní budovy. Za zmínku stojí právě budované Západní Město v těsné blízkosti sídliště Stodůlky směrem k bývalé středověké vesnici Krtni a obchodnímu centru Zličín, jenž bude tvořit komplex administrativních budov a bytových domů. Místo pro bydlení zde nalezne až 20 000 lidí, samozřejmě bude plně vybavená infrastruktura. Počátky projektu Západního města spadají dokonce do 70. let 20. století, realizace však probíhá až nyní; název Západní Město byl politicky nepřijatelný, proto byl nazýván jako Jihozápadní Město II (Broncová, 2006).

Jediným kusem přírody na sídlišti Stodůlky je malý park rozprostřený mezi severní částí sídliště a starou zástavbou Stodůlek. Dalším blízko položeným parkem je Centrální park⁵, který přiléhá k severní části sídliště Lužiny. V 80. letech 20. století zde byly vybudovány 2 umělé vodní nádrže N1 a N2.

⁵ Centrální park byl místem pro vytěženou zeminu z výstavby sídliště v 80. letech. Tato tzv. deponie (až 1 milion m³ hlíny) měla sloužit jako dočasná skládka, avšak ležela zde až do roku 2005, kdy byla z parku odvezena, a místo mohlo být upraveno. Broncová 2006.

Obr. 2: Park pod severní částí sídliště Stodůlky

Zdroj: vlastní fotografie

Vodní nádrž N2 je označována jako Nepomucký rybník, který se stal jednou z dominant celého Jihozápadního Města (Broncová, 2006). Tento park je protkán několika cyklistickými stezkami, z nichž za nejvýznamnější lze jmenovat Greenways Praha – Vídeň. Na jihovýchodní hranici Centrálního parku k němu přiléhá Prokopské údolí, které je přírodní rezervací. Protéká tudy Dalejský potok,

do kterého se vlévá potok Prokopský, ten dal jméno celému údolí (Broncová, 2006).

Veřejné volné plochy - exteriéry sídlišť - jsou na sídlišti Stodůlky přizpůsobeny k parkování či k umístění kontejnerů, zbytek plochy pokrývá vysazená zeleň, vnitrobloky potom slouží jako místa odpočinku a především zábavy dětí. V každém vnitrobloku je malé dětské hřiště.

Co se týče vzhledu panelových domů, probíhají na sídlišti Stodůlky revitalizační a regenerační změny. Na sídlišti Stodůlky byly vytipovány dva vnitrobloky, jeden v jižní části - při ulici Heranova - Kálíkova, jeden v severní části - při ulici Chalabalova, které budou revitalizovány v souladu s vysokými nároky na sportovní vyžití, příjemné možnosti odpočinku i na estetické cítění obyvatel. Sídlíště Stodůlky a Lužiny jsou nejstaršími

Obr. 3: Dětské hřiště ve vnitrobloku panelového domu v ulici Vlachova

Zdroj: vlastní fotografie

sídlíšti v městské části Praha 13 a proto jsou zdejší veřejná prostranství mnohdy značně zanedbaná, zdevastovaná či nevyhovující nárokům současné věkové skladby obyvatel. Celý projekt je fakticky realizován od 1. 12. 2008. Předpokládaný termín ukončení prací a předání hotových staveb obyvatelům je říjen 2010. (Novotný, 2007). Dalšími znaky revitalizace a regenerace je výměna starých dřevěných oken za nová plastová, která již v některých panelových domech na sídlišti Stodůlky proběhla. Některé domy již mají také novou fasádu, díky níž jsou mnohem vzhlednější.

Obr. 4: Nově natřené panelové domy v severní a jižní části sídliště

Zdroj: vlastní fotografie

Sídliště Stodůlky a s ním také celé Jihozápadní Město má velmi dobré dopravní napojení na Pražský okruh, na dálnici směřující do Plzně i na silnice vedoucí do centra Prahy. Na severní straně je vybudována čtyřproudá tzv. Rozvadovská spojka, která značně urychluje nájezd z centra na plzeňskou dálnici. Po plném dokončení naváže na Radlickou ulici a stane se tak Radlickou radiálou – tedy rychlostní silnicí spojující centrum Prahy s vnějším pražským okruhem. Radlická ulice byla do své šíře přestavěna v 80. letech a je prozatím zřejmě nejdůležitější silniční spojnici Stodůlek s městem (Slovík, 2006). Po jižním obvodu sídlištní zástavby vede čtyřproudá Jeremiášova ulice, která de facto tvoří hranici sídliště. Převážně obyvatelstva sídliště Stodůlky zajišťuje také městská hromadná doprava. Asi nejdůležitějším prostředkem je linka metra B. Trasa od stanice Nové Butovice až na Zličín byla uvedena do provozu jako úsek V. B dne 11. 11. 1994 (Rejda, 2007). Na sídlišti Stodůlky je přímo lokalizována stanice metra Stodůlky. Všechny stanice metra byly projektovány tak, aby pokryly hlavní obytné zóny. Na rozdíl od Jižního Města, které bylo vybudováno již v průběhu 70. let, avšak původně bez plánů pro metro (dokončeno v roce 1980), koncept Jihozápadního Města již od svého počátku obsahoval trať metra vedoucí jeho středem.⁶ Tzv. izochrony (místa se stejnou docházkovou vzdáleností) v docházkové vzdálenosti 5-8 minut ke stanicím metra pokrývají významnou část Sídliště Stodůlky (Broncová, 2006). Součástí integrovaného dopravního systému je i autobusová doprava, jež byla na území Stodůlek zavedena v roce 1978 (Broncová, 2006). Nad výstupem ze stanice metra Stodůlky se nachází autobusová zastávka Stodůlky v ulici Jeremiášova, odkud jezdí linka 225 do zastávky Nové Butovice nebo Letiště Ruzyně. U východního kraje sídliště

⁶ Významnou dominantou je tunel procházející východní částí Centrálního parku. Ten měl být původně nahrazen sypaným valem, který by park rozdělil na dvě části. Z této realizace nakonec sešlo.

Stodůlky v ulici Oistrachova je další velmi důležitá autobusová zastávka – Sídliště Stodůlky. Linky 130, 230, 249, 301, 352, 502 a 508 zajišťují dopravu do zastávek Na Knížecí, Chaplinovo náměstí, Třebonice, Chýnice, Jinočany-náměstí, Suchdol a Anděl. Nedaleko se nachází další autobusová zastávka Vackova, kde zastavuje již zmiňovaná linka 225. Zejména obyvatelé severní části sídliště Stodůlky mohou využívat také autobusovou zastávku Mototechna ležící v ulici Bavorská, ze které jezdí linky 164 a 219 do zastávek Bílá Hora a Bavorská a obě linky pak do zastávky Nové Butovice (Dopravní podnik hlavního města Prahy, 2009). Všechny linky autobusů jsou realizovány v tangenciálních směrech, které spojují okrajové části se stanicemi metra.

V okolí sídliště Stodůlky se nachází mnoho komponent občanské vybavenosti – vše v dojezdové vzdálenosti automobilem či MHD do 5 minut. Na prvním místě bych jmenovala komerční zónu Zličín. Zde se nachází jak obchodní centrum Metropole Zličín (zaměřující se na nakupování a zábavu), tak Avion Shopping Park Zličín. Ten nabízí rovněž hypermarket s potravinami a dále s nábytkem. Na východní části Prahy 13 se nachází další obchodní centrum - Galerie Butovice, nabízející hypermarket

s potravinami a jiné služby. Součástí Jihozápadního Města bylo i Obchodní centrum Stodůlky s hypermarketem a prodejnou nábytku. Toto obchodní centrum bylo typickým příkladem špatného umístění (bez přímé návaznosti na metro) a bylo v létě 2009 kompletně uzavřeno. Zde bych ještě vzpomenu velkoobchod Makro poskytující velkoobchodní prodej potravinářského a koloniálního zboží.

Ten se nachází na jih od sídliště

Obr. 5: Šostakovičovo náměstí

Zdroj: vlastní fotografie

Stodůlky. Za obchodní centrum sídliště Stodůlky lze považovat Šostakovičovo náměstí a přilehlou ulici Hábova, kde je lokalizována většina obchodů i služeb.

Obr. 2 znázorňuje rozmístění některých komponent občanského vybavení na sídlišti Stodůlky. Je patrné, že většina obslužné sféry je lokalizována do jižní části sídliště. Velmi kladnou skutečností je dobré dopravní napojení a dostupnost sídliště, jak již bylo zmíněno výše. Pozitivním faktem také je, že se zde nachází dvě zdravotnická zařízení a k nim patří dvě lékárny. Obě polikliniky se nachází v ulici Hostinského (viz obr. 2) a poskytují obyvatelům sídliště Stodůlky veškeré zdravotní služby. Sídli v nich ordinace praktických lékařů, stomatolog a další specializovaná zdravotnická pracoviště včetně lékařské pohotovosti. Nabídka škol a školek je na sídlišti Stodůlky poměrně dostačující. Nachází se zde čtyři mateřské školy, z toho je jedna církevní a jedna zaměřena na sluchově postižené děti, zbylé dvě mají místa pro 220 dětí. Ve staré zástavbě

stodůlek je umístěna základní umělecká škola. Dále byla vybudována základní škola v ulici Kuncova pro 650 žáků, v jejímž areálu sídlí také Gymnázium Školy mezinárodních a veřejných vztahů Praha, s.r.o., jehož maximální kapacita je 240 žáků. K naplnění této kapacity by mělo dojít v roce 2011. Dále se zde nachází Soukromá obchodní akademie Stodůlky, s.r.o. Na sídlišti Stodůlky se nachází také církevní základní škola pro 25 žáků.

Daleko horší je situace s vybavením sídliště prodejnami s potravinami, drogerií a jiným zbožím. Na Šostakovičově náměstí je umístěna jediná větší prodejna s potravinami a zbožím denní spotřeby Norma, jejíž sortiment je ale velmi nízký. V lokalitě se dále nachází čtyři večerky, které jsou ale vesměs zaměřeny jen na nejnnutnější potřeby a jsou poskytovateli takového zboží, které člověk zapomene koupit při běžném nákupu. Drogistické zboží je na sídlišti Stodůlky k dostání pouze ve výše zmíněných obchodech, přičemž se jedná opravdu o základní nabídku bez možnosti výběru. Samostatná prodejna drogistického zboží je zde pouze jedna a je zaměřena na prodej čistících prostředků.

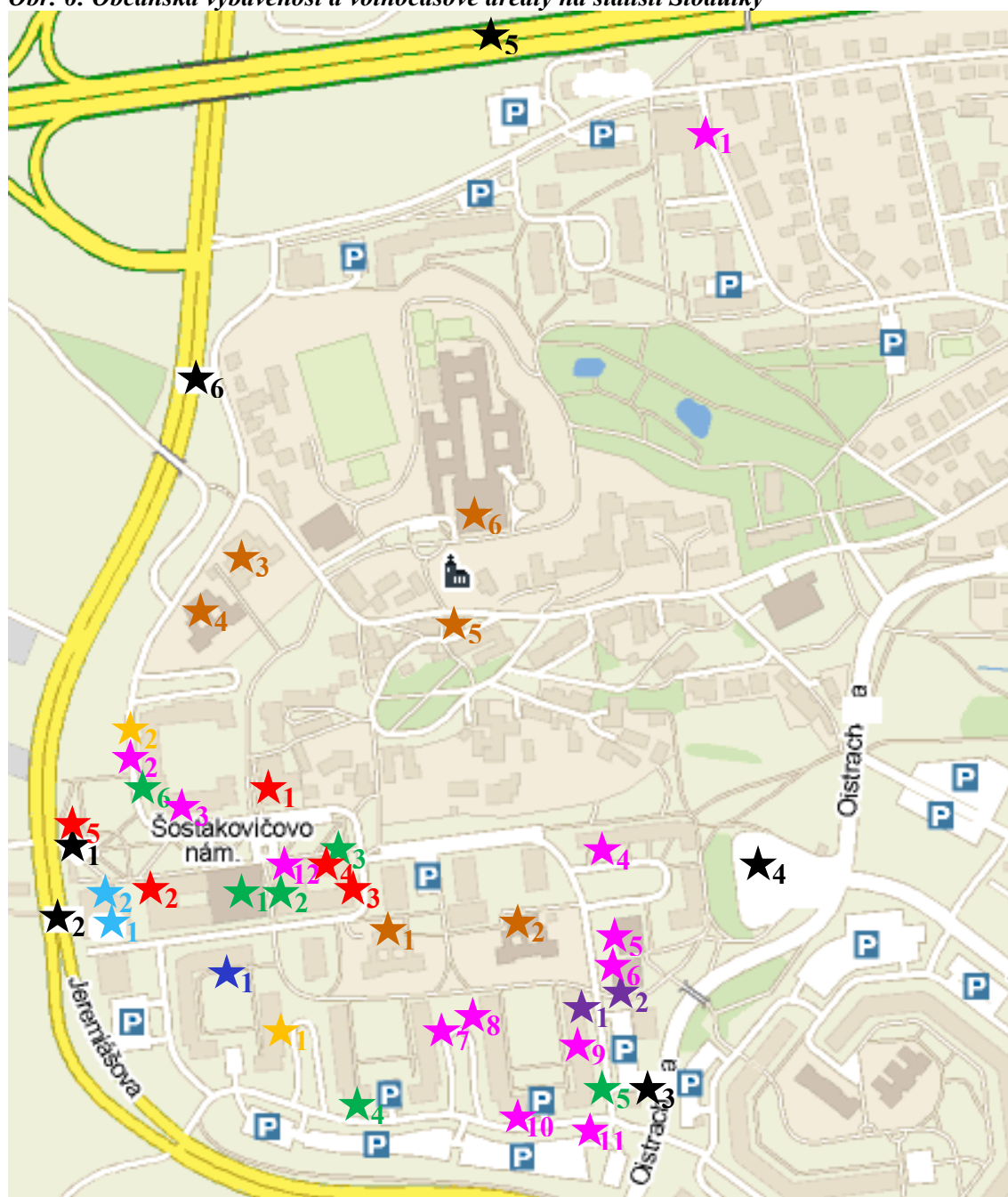
Naopak pošta je pro obyvatele sídliště Stodůlky dobře dostupná, nachází se blízko stanice metra, a to znamená, že lidé nemusí nikam daleko zacházet, pokud někam dojíždí metrem, nebo jdou na nákup do Normy. V areálu pošty je umístěn bankomat České spořitelny, bohužel je to jediný bankomat na celém sídlišti, takže klienti ostatních bank jsou nuceni vybírat si peníze ze svých účtů v jiných lokalitách. Jednoznačně nejvyšší zastoupení, jak ukazuje obr. 2, mají na sídlišti Stodůlky nevýrobní služby, jejichž nabídka je pro obyvatele sídliště více než dostačující, zejména co se kadeřnictví, kosmetických služeb apod. týče. Mezi těmito službami je ale pouze jedna prádelna, jedno krejčovství a jedno květinářství. Mezi nepříliš kvalitní občanskou vybavenost by se na sídlišti Stodůlky daly zařadit restaurace, hospody a podobná zařízení. Nachází se zde pouze jedna restaurace oproti daleko vyššímu počtu podniků typu barů, heren apod., jejichž interiéry a nabízené služby mají poměrně nízkou úroveň. Protože se zde ale nevyskytuje žádná hospoda, jsou tyto podniky vyhledávány zejména muži, kteří si chtějí dát po práci nebo večer pivo.

V lokalitě zkoumaného sídliště se nachází také velmi málo opravářských služeb. Pouze jedna opravná elektrických spotřebičů a jedna opravná oděvů. Občanská vybavenost tohoto typu není záležitostí každodenní potřeby, proto se předpokládá, že pokud lidé potřebují něco opravit, jsou ochotni se za místem opravy dopravit. Navíc v dnešní době poměrně mnoho oprav probíhá v rámci reklamční lhůty zboží, a tedy tyto opravy zajišťují přímo obchody a prodejny, ve kterých bylo zboží dříve zakoupeno.

Na sídlišti Stodůlky se nachází i další služby, prodejny a vybavení. Je to např. veterinární klinika, obchod s dětským oblečením, prodejna koberců, bazar, prodejna potřeb pro chovatele nebo sázkové kanceláře. Další široká nabídka občanského

vybavení se pro obyvatele sídliště Stodůlky nachází v okolních sídlištích Lužiny, Nové Butovice a v komerční zóně u Zličína.

Obr. 6: Občanská vybavenost a volnočasové areály na sídlišti Stodůlky

Zdroj: mapy.cz, upraveno

Legenda

MHD

- ★₁ Stanice metra Stodůlky,
- ★₂ AZ⁷ Stodůlky
- ★₃ AZ Vackova
- ★₄ AZ Sídliště Stodůlky
- ★₅ AZ Mototechna
- ★₆ AZ Lýskova

POŠTA, BANKOVNÍ SLUŽBY

- ★₁ pošta
- ★₂ bankomat ČS

NEVÝROBNÍ SLUŽBY

- ★₁ kadeřnictví, modeláž nehtů
- ★₂ kosmetika, masáže
- ★₃ kadeřnictví, solárium
- ★₄ kadeřnictví
- ★₅ masáže
- ★₆ prádelna
- ★₇ kosmetika, masáže, modeláž nehtů
- ★₈ kosmetika
- ★₉ kadeřnictví
- ★₁₀ kadeřnictví, modeláž nehtů
- ★₁₁ krejčovství
- ★₁₂ květinářství

ŠKOLKY, ŠKOLY

- ★₁ MŠ⁸ pro sluchově postižené
- ★₂ MŠ Šikulka
- ★₃ MŠ Večerníček
- ★₄ Církevní MŠ a ZŠ⁹ Stodůlky
- ★₅ Umělecká ZŠ
- ★₆ ZŠ, Gymnázium ŠMVV¹⁰, OA¹¹

POTRAVINY, SMÍŠENÉ ZBOŽÍ

- ★₁ Norma
- ★₂ večerka, ovoce, zelenina
- ★₃ řeznictví
- ★₄ večerka
- ★₅ večerka
- ★₆ večerka

OPRAVÁŘSKÉ SLUŽBY

- ★₁ opravna elektrospotřebičů
- ★₂ opravy oděvů

ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

- ★₁ zdravotní poliklinika, lékárna
- ★₂ zdravotní poliklinika, lékárna

RESTAURACE, BARY

- ★₁ restaurace
- ★₂ herna, bar
- ★₃ bar
- ★₄ herna
- ★₅ herna

DROGERIE

- ★₁ prodejna drogerie

⁷ Autobusová zastávka.

⁸ Mateřská škola.

⁹ Základní škola.

¹⁰ Gymnázium Školy mezinárodních a veřejných vztahů Praha, s.r.o.

¹¹ Soukromá obchodní akademie Stodůlky, s.r.o.

Co se týče volného času, nabízí sídliště Stodůlky především cyklostezku, která tudy vede. Pod severní částí sídliště je pak lokalizováno fotbalové hřiště s TJ Sokol Stodůlky. Při MŠ pro sluchově postižené existuje keramická dílna, jejíž kurzy jsou určeny pro slyšící i neslyšící děti i dospělé. Také Kulturní Dům Mlejn ve staré zástavbě nabízí různé kurzy. Další volnočasová zařízení musí obyvatelé sídliště Stodůlky vyhledávat v jiných lokalitách.

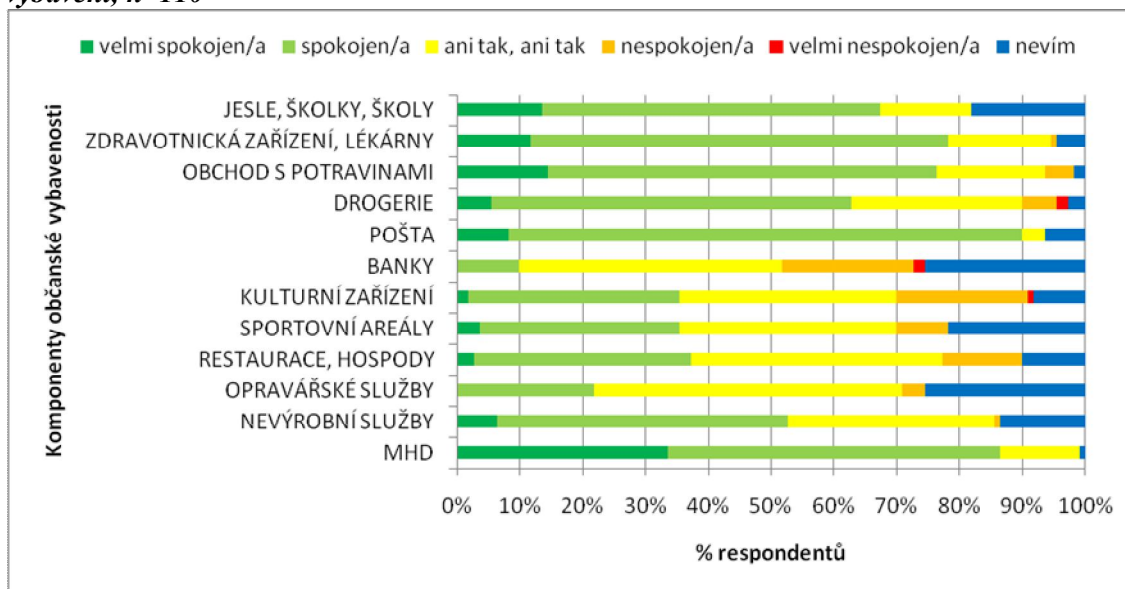
6.3 Výsledky dotazníkového šetření

6.3.1 Občanská vybavenost

V dotazníku byly položeny čtyři otázky týkající se občanské vybavenosti. Jejich předmětem bylo zjištění, jak jsou obyvatelé sídliště Stodůlky spokojeni s dostupností jednotlivých komponent občanského vybavení, které služby v místě bydliště využívají, které postrádají a kde jinde služby vyhledávají.

V první otázce měli respondenti odpovídat, jak jsou spokojeni s dostupností nebo úrovní uvedených komponent občanského vybavení. Vybírali ze šesti možností: pět přímo vyjadřovalo míru spokojenosti nebo mohli respondenti zvolit možnost nevím¹².

Obr. 7: Spokojenost obyvatel sídliště Stodůlky s jednotlivými komponentami občanského vybavení, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

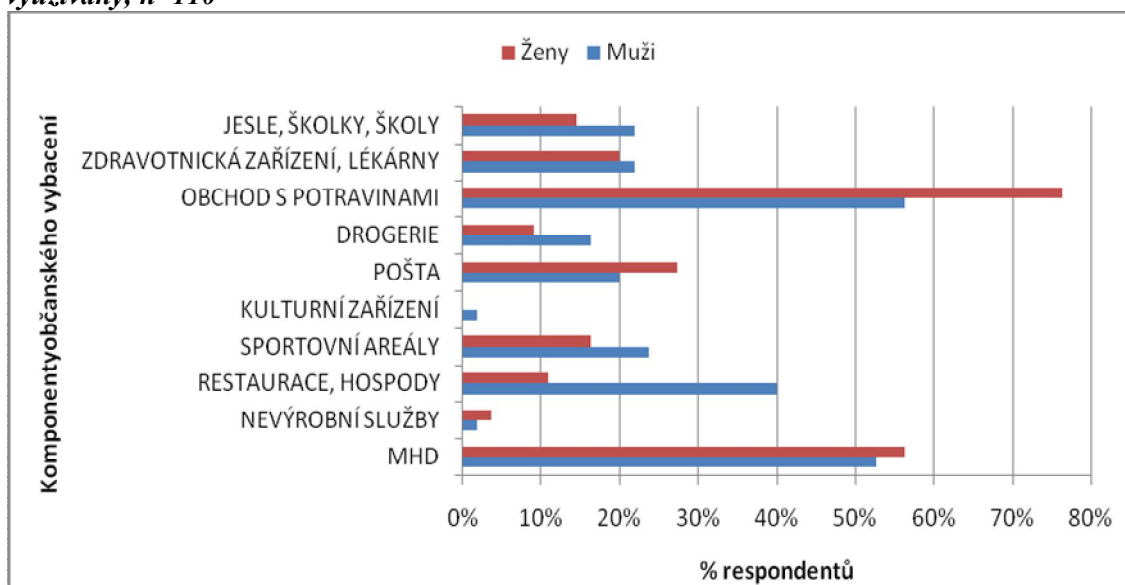
¹² Možnost „nevím“ je koncipována jako odpověď respondentů, kteří dané služby vůbec nevyužívají, a tudíž se nezajímají, jaká je jejich dostupnost.

Podle grafu na obr. 7 je zřejmé, že obyvatelé sídliště Stodůlky jsou s poskytovaným občanským vybavením poměrně spokojeni. Nejvíce byli respondenti spokojeni s dostupností pošty. Pošta se na sídlišti Stodůlky nachází blízko vstupu do stanice metra, takže lidé, kteří například dojíždějí někam do zaměstnání, se zde mohou cestou zastavit a nemusí nikam zacházet. Pokud byl někdo nespokojen, tak z toho důvodů, že se nárazově tvoří fronty u přepážek, jiným nevyhovuje otevírací doba. Také s dostupností MHD je drtivá většina obyvatel sídliště spokojena. Toto zjištění ale není žádným překvapením, neboť sídliště Stodůlky je na síť MHD velmi dobře napojeno. Největší podíl na této spokojenosti má ale určitě stanice metra Stodůlky, která je lokalizována přímo na sídlišti. Velmi pozitivní názory mají obyvatelé sídliště Stodůlky na zdravotnická zařízení, ve kterých zde ordinuje poměrně dost praktických i specializovaných lékařů. Kladnou skutečností je také to, že při těchto zdravotnických zařízeních jsou umístěny také lékárny. Respondenti si pochvalovali zejména to, že nemusí za ošetřením nikam dojíždět a že se v lékárnách netvoří fronty. S dostupností obchodů s potravinami jsou spokojeny tři čtvrtiny obyvatel sídliště. To je ve srovnání s jejich počtem a kvalitou velmi zajímavé. K tomuto výsledku ale došlo z toho důvodů, že lidé jsou více než spokojeni spíše smířením s kvalitou obchodů s potravinami. Pro běžné denní nákupy pečiva apod. nabídka obchodů dostačuje, za většími nákupy se dopravují do jiných lokalit, např. do sídliště Lužiny nebo do komerční zóny u Zličína. Asi polovina lidí chodí do obchodu každý den nebo několikrát do týdne (viz obr. 14), čímž zajišťuje běžné nákupy, jako pečivo, máslo, mléko aj., necelá pětina se pak na nákup vydává několikrát za měsíc a 13 % jednou v týdnu, takto odpovídali hlavně muži, kteří své ženy doprovází na velké nákupy do obchodních center. Zbytek nakupuje méně často. Obr. 3 ukazuje téměř dvoutřetinovou spokojenost s dostupností drogistického zboží, přestože je na sídlišti Stodůlky dostupné pouze v základní nabídce. Lze tedy předpokládat, že lidem nevádí kupovat drogerii v jiných lokalitách a to proto, že toto zboží není potřeba kupovat každý den. Přibližně dvě třetiny obyvatel je spokojeno také s dostupností vzdělávacích zařízení, jejichž zastoupení je na sídlišti postačující. Přes 50 % obyvatel zkoumaného sídliště je spokojeno i s nabídkou nevýrobních služeb. Je zde poměrně vysoký počet kadeřnictví a zařízení poskytujících masáže, modeláž nehtů apod. Celá třetina obyvatel je ale s úrovní těchto služeb nespokojena, a to zejména z důvodu nepříjemných zkušeností. Pouze zhruba třetina lidí je na sídlišti Stodůlky spokojena s dostupností kulturních zařízení, sportovních areálů a s úrovní restaurací a podobných podniků. Nespokojenost s těmito komponentami je na místě, neboť mimo KD Mlejn kulturní zařízení na sídlišti chybí a společenských akcí se zde také mnoho nekoná. Sportovní areály mají zastoupení pouze v prostorách škol a skrz sídliště vede cyklostezka. Situace okolo restaurací je podobná, co se spokojenosti týče. Lidem vadí zejména to, že za většinou kulturního vyžití a sportem musí dojíždět, že počet restaurací je nedostačující a úroveň barů a podobných zařízení je velmi nízká.

Opravářské služby jsou pro většinu obyvatel sídliště Stodůlky takovým občanským vybavením, které nevyhledávají příliš často. Proto většina obyvatel na tyto služby nemá konkrétní názor a nejsou spokojeni ani nespokojeni. Nejhorší dopadly ve výzkumu banky a s nimi spojená zařízení. S těmi je spokojeno pouze 10 % obyvatel což odpovídá výskytu služeb v lokalitě. Na sídlišti je jen jeden bankomat a spokojení obyvatelé jsou právě klienti té banky, která bankomat provozuje.

Pomocí další otázky bylo zjišťováno, které služby využívají respondenti na sídlišti Stodůlky nejvíce. Respondenti měli vybrat z uvedeného seznamu kategorií občanského vybavení neomezený počet těchto kategorií, navíc se zde vyskytovala možnost doplnit takovou kategorii občanského vybavení, která jim v uvedeném seznamu chyběla. Tuto možnost ale žádný z dotazovaných nevyužil, proto dále nebyla zpracovávána. Ani možnost odpovědi banky a opravářské služby nikdo nevyužil, proto byly dále ze zpracování této otázky vyloučeny.

Obr. 8: Komponenty občanského vybavení, které jsou obyvateli sídliště Stodůlky nejvíce využívány, n=110

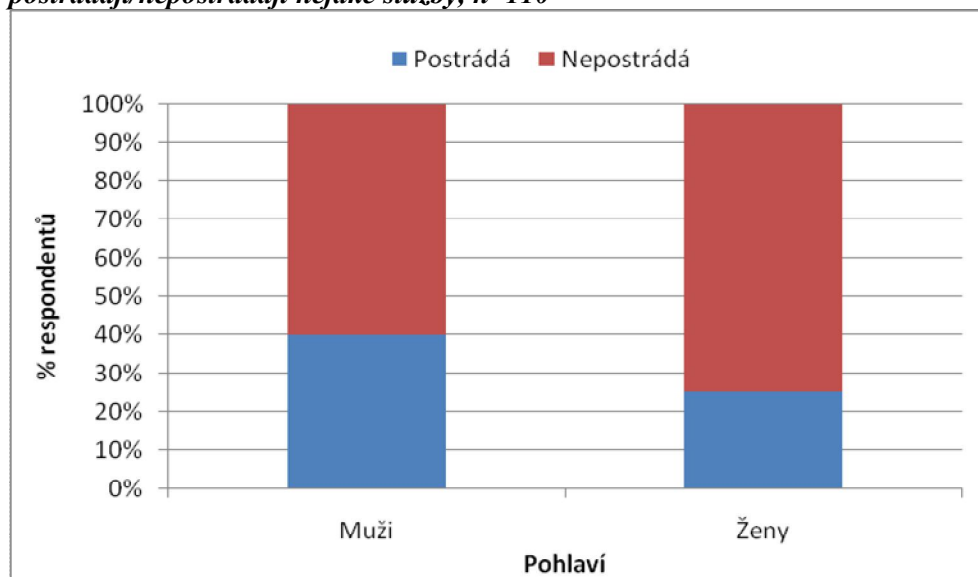
Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Z výsledků (viz obr. 8) lze usoudit, že obyvatelé sídliště Stodůlky v této lokalitě nejvíce využívají obchody s potravinami a městskou hromadnou dopravu. Obchod s potravinami navštěvují více ženy, které tím zajišťují každodenní chod domácnosti, zatímco MHD je využívána oběma pohlavími téměř stejně. Naopak nejméně jsou na sídlišti Stodůlky vyhledávána kulturní zařízení, kterých zde není mnoho, protože jsou lokalizována zejména do centra Prahy a také nevýrobní služby, které sice na sídlišti jsou, ale není zapotřebí je vyhledávat denně. Zajímavé je, že výchovná a vzdělávací zařízení a obchody s drogistickým zbožím vyhledává více mužů než žen. Dalším významným jevem je, že restaurace a hospody navštěvuje mnohem více mužů, což

zřejmě souvisí s nabídkou těchto služeb – na sídlišti Stodůlky se nachází pouze jedna kvalitní restaurace oproti většímu zastoupení zařízení typu barů, heren apod. Z toho usuzuji, že tito muži sem chodí pouze „na pivo“. Co se týče zdravotnických zařízení, jsou, stejně jako MHD, využívána oběma pohlavími téměř stejně. Dalším poznatkem je, že na sídlišti Stodůlky sportuje více mužů než žen. Jezdí se zde na kole, protože přímo sídlištěm prochází cyklostezka Řepy – Hlubočepy a muži hrají hlavně fotbal, který zřejmě způsobuje rozdíl mezi počtem mužů a žen, kteří sportují. Velmi dobře je pro obyvatele sídliště Stodůlky dostupná pošta, kterou respondenti rovněž řadili mezi nejvíce využívané služby na sídlišti Stodůlky.

V otázce, zda respondenti postrádají v okolí bydliště nějaké služby, vybírali ze dvou možností, buď ano, nebo ne. Pokud ano, následovala otázka, které služby postrádají.

Obr. 9: Struktura respondentů podle pohlaví a toho, zda na sídlišti Stodůlky postrádají/nepostrádají nějaké služby, n=110

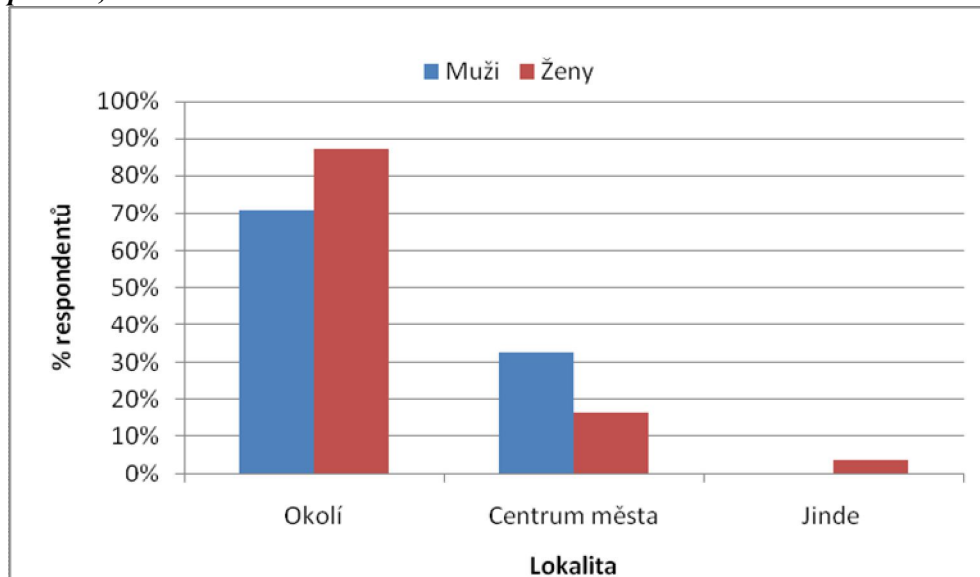
Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Výsledkem je zjištění, že služby na sídlišti Stodůlky postrádají více muži, přesto je ale většina obyvatel s nabízenými službami spokojená a žádné služby nepostrádá (viz obr. 9). Zřejmě je to způsobeno rozsáhlou nabídkou občanského vybavení v dojezdové vzdálenosti do 10 minut, kterou obyvatelé sídliště Stodůlky využívají. Obyvatelé sídliště Stodůlky postrádají hlavně kulturní zařízení, dále jim vadí, že banky a bankomaty musí vyhledávat v jiných lokalitách, také postrádají sportovní areály a kvalitní restaurace.

Dále byli respondenti tázáni, kam se dopravují za službami, které na sídlišti Stodůlky postrádají. Odpovědi byly shrnuty do tří skupin. První skupinou jsou lokality souhrnně nazvané jako „okolí“ a patří sem Lužiny, Řepy, Zličín a Nové Butovice.

Druhou skupinou je centrum města a třetí skupinou je odpověď „jinde“, která se ale ve výčtu lokalit objevila pouze dvakrát. Respondenti uvedli Jinonice a Košíře.

Obr. 10: Lokality, ve kterých respondenti vyhledávají postrádající služby, podle pohlaví, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

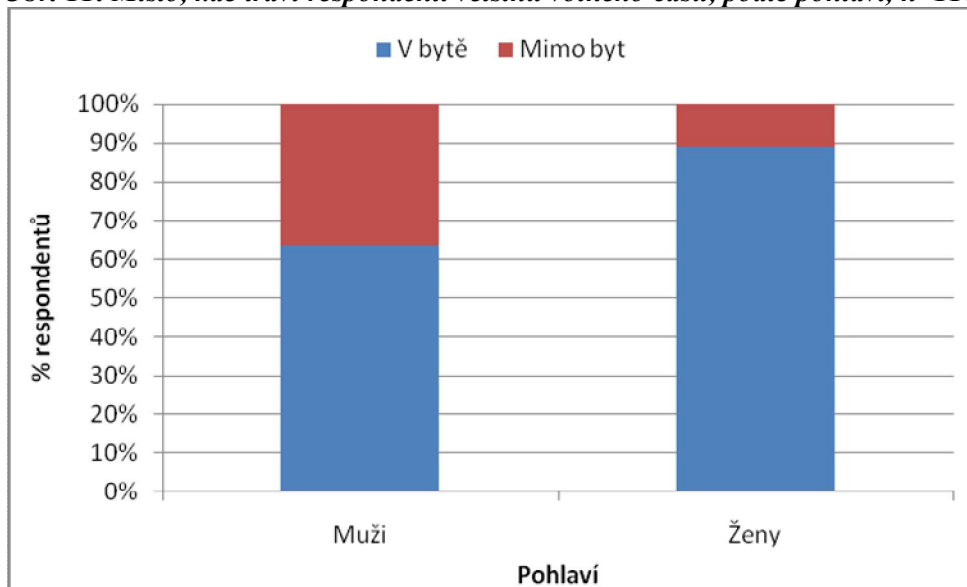
Jak muži, tak ženy nejčastěji vyhledávají služby co nejbližší svému bydlišti (viz obr. 10), což opět koresponduje s rozsáhlou nabídkou občanské vybavenosti v krátké docházkové či dojezdové vzdálenosti ze sídliště Stodůlky. Občanskou vybavenost a služby v centru Prahy využívají obyvatelé sídliště Stodůlky protože „to mají prostě po cestě“ ať do zaměstnání či do školy, nebo se sem dopravují například za kulturou. Do centra se vydává jednou tolik mužů než žen. Ostatní lokality jsou vyhledávány pouze ojediněle a využívají je respondenti, kteří tam mají zaměstnání.

6.3.2 Volný čas

Druhým blokem dotazníku bylo téma volného času. V tomto bloku bylo cílem zjistit, kde a jak obyvatelé sídliště Stodůlky tráví svůj volný čas, jak často se věnují jednotlivým zálibám, zda postrádají nějaká volnočasová zařízení, co jim brání trávit volný čas podle jejich představ a zda tráví víkendy v Praze nebo jinde.

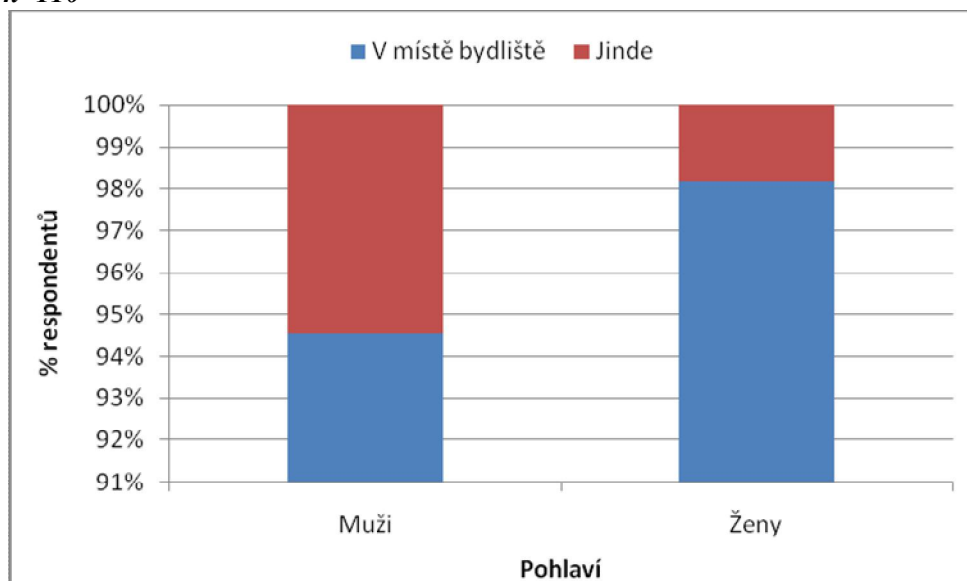
Na otázku, kde respondenti tráví většinu svého volného času, se měli rozhodnout, jestli v bytě nebo mimo byt a jestli ho tráví v místě bydliště nebo někde jinde, přičemž pokud odpověděli, že jinde, tak následovala otázka na lokalitu.

Obr. 11: Místo, kde tráví respondenti většinu volného času, podle pohlaví, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Obr. 12: Lokalita, ve které tráví respondenti většinu volného času, podle pohlaví, n=110

Pozn.: Pro přehlednost grafu byla na svislé ose zvolena minimální hodnota 90 %.

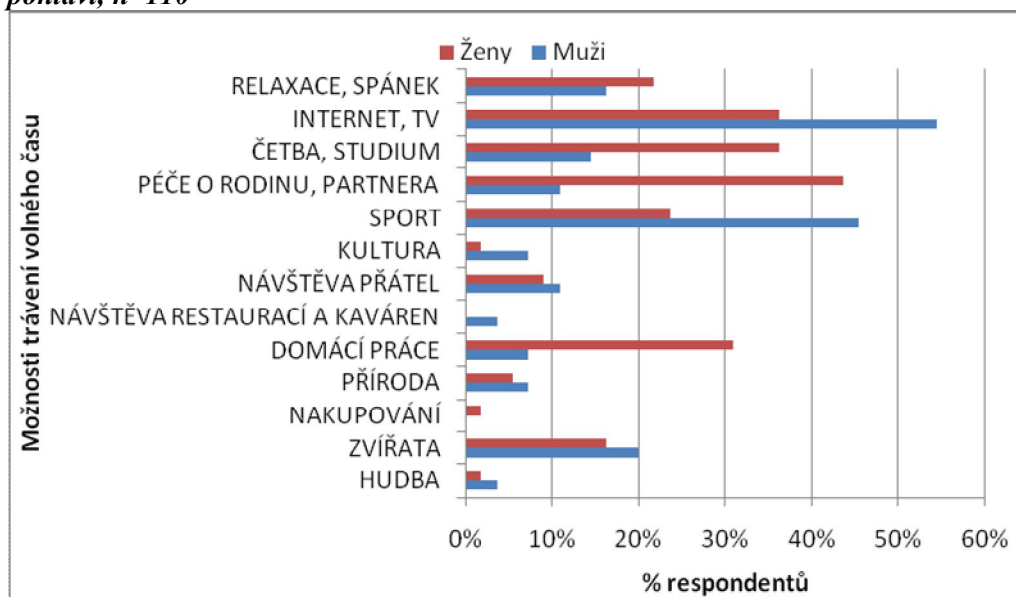
Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Z výsledků šetření vyplývá (viz obr. 11), že se většina mužů i žen, kteří bydlí na sídlišti Stodůlky, ve svém volném čase zdržuje v bytě, kde se věnuje svým oblíbeným činnostem. Mezi tyto volnočasové činnosti patří např. odpočinek, četba, sledování televize, počítač nebo také veškeré domácí práce. Mimo byt tráví volný čas více než třetina mužů, zatímco žen pouze 11 %. Dalším poznatkem je, že ať už obyvatelé zkoumaného sídliště tráví volný čas ve svém bytě či mimo něj, tráví ho vesměs právě na sídlišti Stodůlky (viz obr. 12). Jiné lokality za účelem trávení volného času vyhledává pouze 6 % mužů a 2 % žen. Tito respondenti uvedli, že se většinou

ve volném čase zdržují v centru Prahy, které jim nabízí širokou škálu volnočasových aktivit. Jiné lokality jmenovány nebyly kromě jednoho případu, kdy respondent uvedl, že tráví volný čas na Šumavě.

Další otázka, jak respondenti tráví volný čas, byla jednou z otevřených otázek v dotazníku. Odpovědi byly různé, proto byly pro zjednodušení zařazeny do stejných kategorií, jaké byly vymezeny v následujících otázkách. Protože ale nikdo neuvedl cestování a výlety jako svou zálibu, tato kategorie nebyla zařazena a kategorie shrnující ostatní aktivity (nazvaná jako „jiné“) zde byla nahrazena skupinami zvířata a hudba¹³.

Obr. 13: Způsob využívání volného času respondentů na sídlišti Stodůlky, podle pohlaví, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

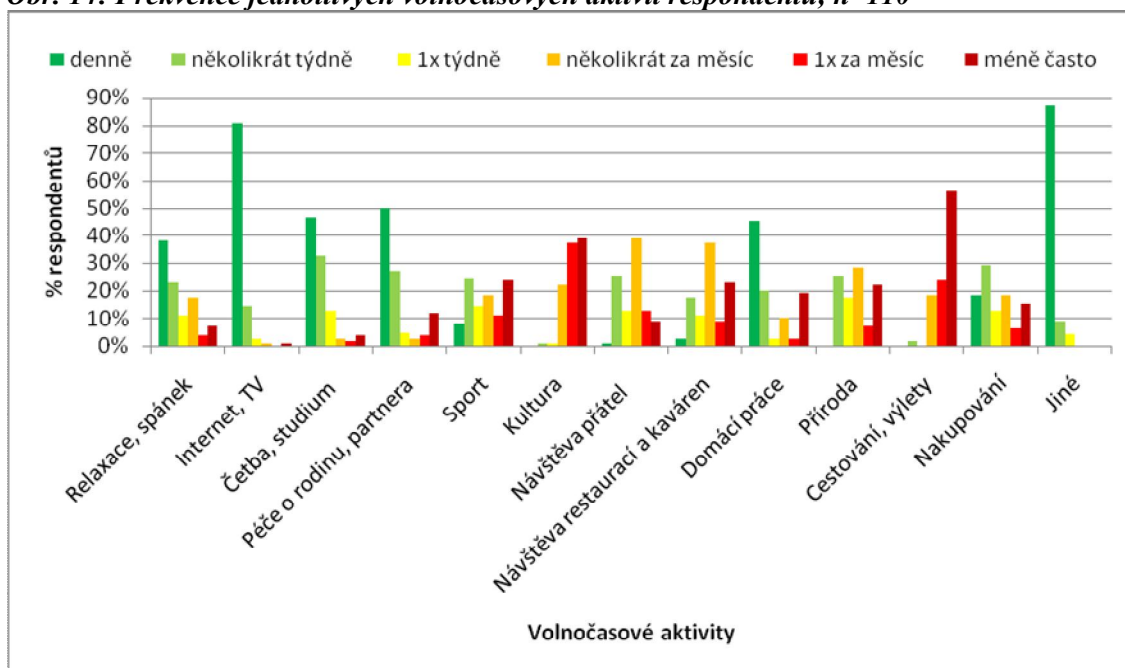
Volný čas tráví nejvíce dotazovaných mužů sledováním televize nebo u počítače, dále pak tento čas vyplňují sportem, hrají fotbal, basketbal, florbal, tenis, squash nebo jezdí na kole (viz obr. 13). Ženy se ve svém volném čase věnují především svému partnerovi, dětem či jiným členům rodiny nebo surfují na internetu, sledují televizi a čtou. Pětina mužů a 16 % žen vyplňuje volný čas jejich domácí mazlíček, nejčastěji pes, se kterým chodí na procházky do nedalekého Centrálního parku. Třetí nejoblíbenější způsob trávení volného času u žen souvisí s domácími pracemi. Ženy rády vaří, uklízí, pletou a také je jejich zálibou zahrádka, kterou mají mimo sídliště Stodůlky, nejčastěji na svých chalupách. Téměř čtvrtina žen ve volném čase sportuje. Uváděly, že chodí běhat, jezdí na kole a kolečkových bruslích, stejně jako muži hrají squash, nebo cvičí aerobik. Zejména po práci odpočívá nebo si „zdrímně“ přes pětinu žen a zhruba šestina mužů. Šetření také potvrdilo fakt, že rodině či partnerovi, domácím

¹³ Hudbou se rozumí poslech hudby či hra na hudební nástroj.

pracím, četbě a studiu se věnuje daleko více žen než mužů. Naopak zhruba ve stejném množství se setkávají se svými přáteli a vyhledávají zelené plochy. Dalším zajímavým poznatkem je nejen to, že kulturní zařízení vyhledává ve volném čase pouze 5 % obyvatel sídliště Stodůlky, ale hlavně to, že jsou to zejména muži. Kina, divadla a jiná kulturní zařízení navštěvují ženy velmi ojediněle. Naopak se ukázalo, že pouze mužskou oblibou je návštěva restaurací a barů, a že zcela ženským koníčkem je nakupování. Někteří respondenti dále uvedli, že rádi poslouchají hudbu nebo hrají na kytaru.

Další zjišťovanou informací bylo, jak často se respondenti věnují jednotlivým zálibám. Nejčastěji, tedy každý den, se obyvatelé sídliště Stodůlky věnují aktivitám, které nebyly uvedeny v nabídce, a to svým domácím mazlíčkům, především psům, o které je opravdu potřeba se starat denně. Dále z grafu na obr 14. vyplývá, že čtyři pětiny obyvatel denně sedí u počítače nebo se dívají na televizi, zbytek tak činí několikrát do týdne, pouze malé procento obyvatel sídliště usedá k televizi nebo k počítači méně často.

Obr. 14: Frekvence jednotlivých volnočasových aktivit respondentů, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Denně nebo alespoň několikrát v týdnu tři čtvrtiny obyvatel pečuje o svou rodinu či partnera, téměř čtyři pětiny obyvatel čte či studuje, 65% obyvatel se věnuje domácím pracím a 61 % odpočívá, což znamená, že i tyto aktivity značným podílem vyplňují volný čas obyvatel sídliště Stodůlky. Nejvíce obyvatel sportuje několikrát za týden, chodí běhat, do posilovny, na aerobik, nebo naopak sportuje méně často či vůbec.

Necelá pětina obyvatel pak sportuje několikrát za měsíc, zejména nepravidelně po domluvě s kamarády.

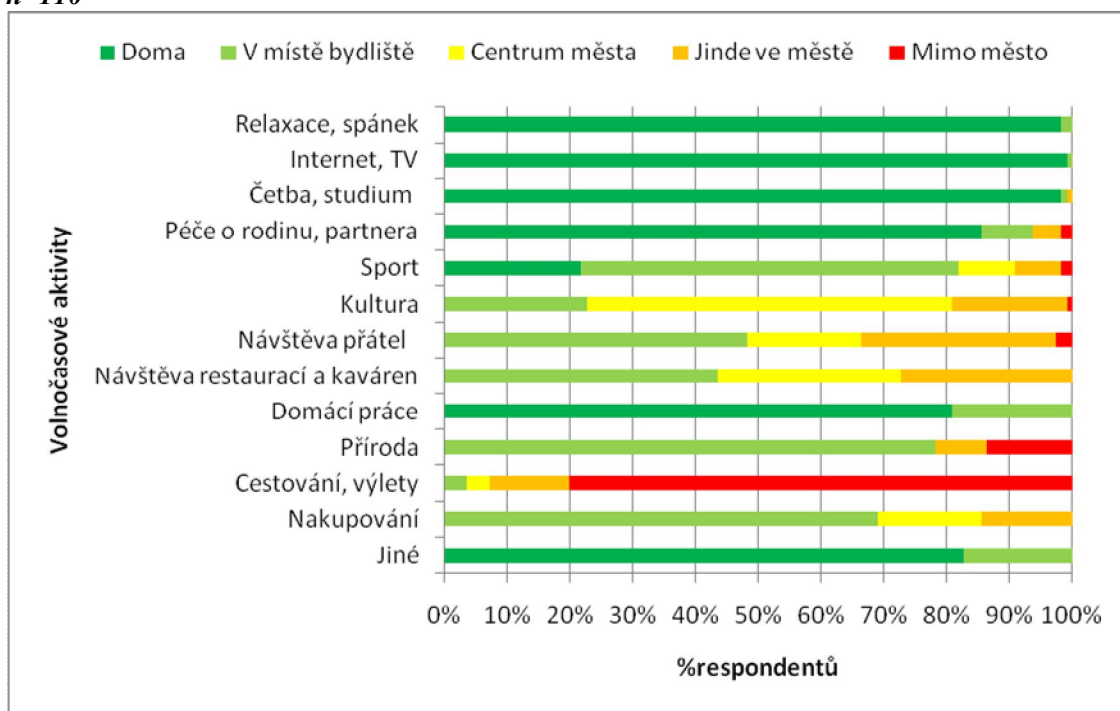
Zhruba stejné množství obyvatel se několikrát za měsíc setkává se svými přáteli a navštěvuje restaurace, kavárny a podniky podobného charakteru, z čehož by se dalo usoudit, že tyto podniky jsou často místem setkávání se s přáteli. V menší míře se obyvatelé sídliště Stodůlky setkávají s přáteli jednou za týden, a to také často právě v restauracích a hospodách apod. Čtvrtina obyvatel se s přáteli setkává několikrát do týdne, přičemž tuto frekvenci nejčastěji uváděli respondenti, kteří se navštěvují s přáteli žijícími ve stejném domě nebo velmi blízko. Necelá čtvrtina obyvatel sídliště Stodůlky pak vyhledává restaurace a jiné podobné lokály méně často nebo je nevyhledávají vůbec. Takto odpovídaly daleko více ženy, muži naopak chodí „na pivo“ častěji.

Velmi pozitivní skutečností je, že přes 40 % obyvatel sídliště chodí do přírody alespoň jednou týdně. Dalších 28 % tak činní několikrát do měsíce. Chodí si do přírody odpočinout, načerpat energii, na procházky s partnerem, rodinou či se psem nebo sportovat. Naopak přes pětinu obyvatel přírodu nevyhledává nebo vyhledává pouze ojedíněle.

Mezi nejméně často provozované záliby patří kultura a cestování. Kulturní volnočasové aktivity, jako kino, divadlo či výstavy, vyhledává ve volném čase přes tři čtvrtiny obyvatel maximálně jednou za měsíc. Důvodem je i to, že za nabídkou těchto koníčků se musí obvykle někam dojíždět, hlavně tedy do centra města a dalším důvodem je cenová dostupnost těchto aktivit, kdy v dnešní době je chození do kina nebo na koncerty cenově poměrně náročnou záležitostí. Cenová dostupnost a zřejmě také nedostatek volného času jsou důvodem toho, že na výlety jezdí nebo cestují čtyři pětiny obyvatel zkoumaného sídliště maximálně jednou za měsíc, ve větší míře ovšem méně často nebo v některých případech vůbec.

Celkově by se dalo shrnout, že obyvatelé zkoumaného sídliště tráví nejvíce volného času procházkami se psem, nebo u televize a počítače a naopak nejméně častým způsobem trávení volného času je kultura a cestování.

Úkolem další otázky bylo určit, kde se respondenti věnují svým volnočasovým zálibám. Měli rozhodnout, zda tráví svůj volný čas doma, v místě bydliště, v centru města, jinde ve městě nebo mimo město.

Obr. 15: Lokality, ve kterých se respondenti věnují jednotlivým volnočasovým aktivitám, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Z grafu na obr. 15 je patrné, že mezi činnosti vykonávané převážně doma v bytě se řadí odpočinek a spánek, sledování televize či hra PC her a surfování na internetu a také četba a studium, přičemž ale malé procento obyvatel čte hlavně denní tisk také v práci. Domácím mazlíčkům a hudbě, na obr. 15 označeným jako jiné, se věnuje většina lidí doma, popřípadě místě bydliště.

Domácí práce se vykonávají téměř z 80 % v bytě, zbylých necelých 20 % v místě bydliště, tento výsledek je odůvodněn také tím, že mezi domácí práce bylo zařazeno i kutilství a zejména muži pak uváděli, že jsou vášnivými modeláři nebo se snaží zdokonalovat svá auta. I o rodinu a partnery se stará nejvíce lidí doma, v rámci sídliště pak „randí“ přes 8 % zejména mladých lidí. V jiných lokalitách o rodinné příslušníky pečuje pouze malé procento obyvatel sídliště Stodůlky, a to naopak spíše starší lidé, kteří např. jezdí hlídat své vnuky.

Jako sportovní aktivity, kterým se obyvatelé sídliště věnují doma, byly označeny cvičení, jízda na rotopedu apod., takto sportuje více než pětina obyvatel, hlavně ženy. Dále pak 60 % obyvatel sportuje v místě bydliště, které jim nabízí cyklostezky, využívané také jako běžecké trasy a in-line stezky a dále se na místním fotbalovém hřišti hraje fotbal.

Nejvíce lidí se vydává do přírody přímo na sídlišti Stodůlky nebo do jeho blízkého okolí, a to do parku mezi severní částí sídliště a starou zástavbou nebo do Centrálního parku, a také na procházky směrem k zaniklé vsi zvané Krteň nebo směrem

ke středověkému městečku Řepora. Zbytek lidí pak přírodu vyhledává buď jinde ve městě (Prokopské údolí) nebo mimo město.

S přáteli se nejvíce obyvatel navštěvuje v rámci sídliště, chodí „na kafe“, společně venčí psy apod. Skoro pětina lidí se s přáteli setkává v centru Prahy, a to převážně v hospodách, nebo v centru jejich přátel bydlí. Necelá třetina lidí pak za přáteli jezdí do jiných částí Prahy, a to také jak k nim domů, tak se společně vydávají do různých podniků. Zbytek se s přáteli vidá mimo Prahu, většinou v místě bývalého bydliště.

Podobně restaurace a hospody navštěvuje ve volném čase většina lidí jen v místě sídliště. Tyto návštěvy jsou realizovány zejména muži, kteří se zde setkávají po práci „na pivě“. Necelých 30 % chodí do restaurací a hospod v centru, kde se setkávají například s kolegy z práce či se spolužáky nebo chodí na obědy a večeře, ostatní tak činí jinde v Praze.

Do kina, divadla a za jinými kulturními zážitky se nejvíce obyvatel sídliště Stodůlky vydává do centra města, což naprosto koresponduje s tím, že většina kulturních zařízení a společenských akcí je do centra lokalizována. Pouze necelá čtvrtina obyvatel se účastní společenských akcí v místě sídliště. Důvodem je, že těchto příležitostí je velmi málo. Necelá pětina lidí pak kulturní zážitky vyhledává jinde v Praze, jmenováno bylo např. Cinema City v Metropoli Zličín.

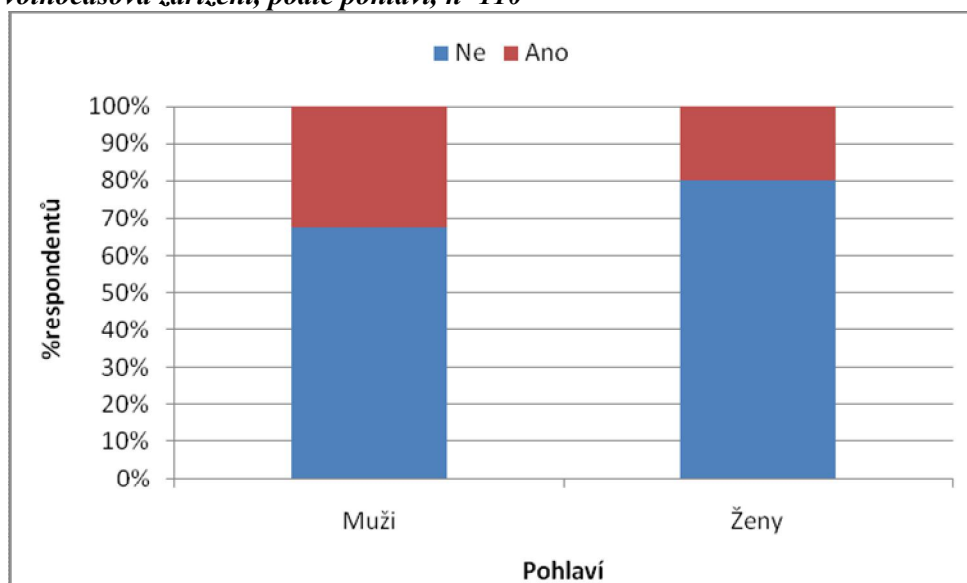
Drtivá většina obyvatel zkoumaného sídliště cestuje a výlety realizuje mimo Prahu, po České republice i mimo ni. Dále pak podniká výlety v rámci Prahy, např. do pražské ZOO, nebo byl jmenován Aquapark Praha v Čestlicích. Do centra se na výlet vypravují necelá 4 % obyvatel sídliště Stodůlky, která zde navštěvují různé památky.

Další otázka zjišťovala, zda respondenti postrádají v blízkosti jejich bydliště nějaká zařízení nebo areály, ve kterých by trávili svůj volný čas. V případě kladné odpovědi následovala otázka na upřesnění, které volnočasové zařízení respondent postrádá.

Na základě výsledků grafu na obr. 16 by se dalo říct, že většina obyvatel sídliště Stodůlky, muži i ženy, žádná volnočasová zařízení ani areály v blízkosti svého bydliště nepostrádá. Tato zřízení postrádá asi třetina mužů a pětina žen, což souhlasí s výsledky grafu na obr. 5, který ukazuje, že většina obyvatel je spokojena také s občanským vybavením v místě bydliště a žádná nepostrádá.

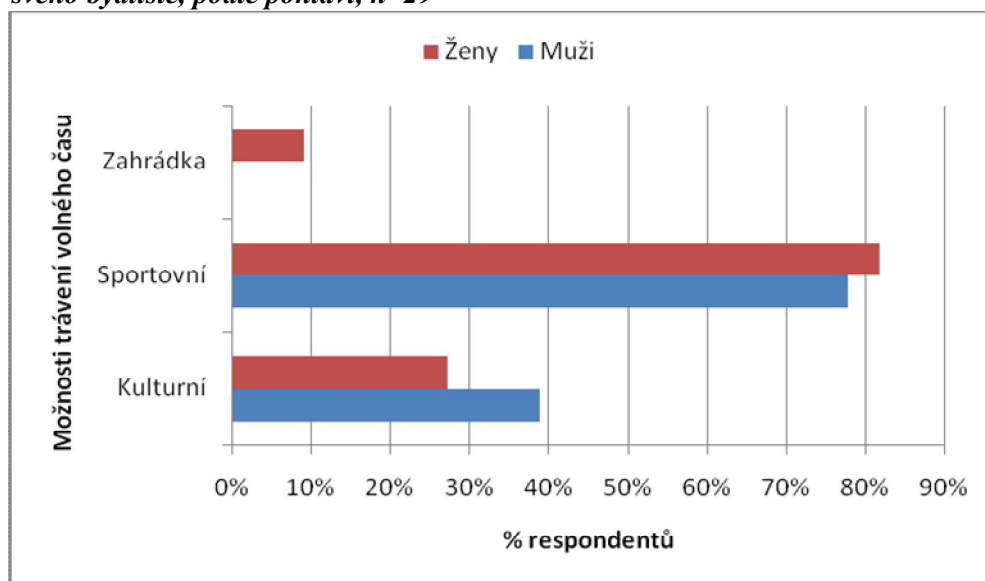
Podle odpovědí respondentů obyvatelé nejvíce postrádají na sídlišti Stodůlky nebo v jeho blízkosti nějaké sportovní zařízení (viz obr. 17). Chybí jim např. plavecký bazén, squashové kurty, in-line trasy nebo skatepark. Zhruba třetina obyvatel v blízkosti sídliště postrádá kulturní zařízení nebo jim vadí, že se zde koná málo společenských akcí. Téměř 10 % nespokojených žen dále uvedlo, že jim vadí, že v Praze nemají u bytu zahrádku a rostliny a keře mohou pěstovat pouze na balkoně nebo na chalupě mimo Prahu.

Obr. 16: Složení respondentů podle toho, zda postrádají na sídlišti Stodůlky nějaká volnočasová zařízení, podle pohlaví, n=110

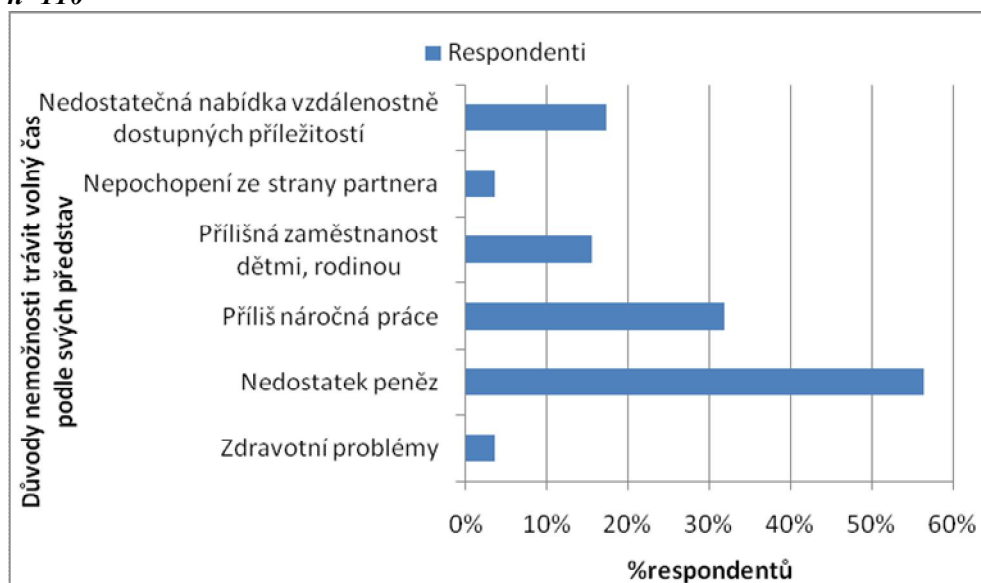
Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Obr. 17: Možnosti trávení volného času, které respondenti postrádají v místě svého bydliště, podle pohlaví, n=29

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Pomocí následující otázky bylo zjišťováno, co brání obyvatelům sídliště Stodůlky trávit volný čas podle jejich představ. Respondenti měli vybrat libovolný počet ze šesti uvedených možností, přičemž poslední možnost byla otevřená a respondenti mohli doplnit to, co jim v nabídce scházelo. Tuto možnost využily necelé 4 % respondentů, kteří označili jako překážku trávení volného času podle svých představ zdravotní problémy. Proto je v grafu na obr. 18 poslední možnost nazvána jako zdravotní problémy.

Obr. 18: Důvody nemožnosti respondentů trávit volný čas podle svých představ, n=110

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Více než polovina obyvatel sídliště Stodůlky je při trávení volného času omezena nedostatkem financí (viz obr. 18), což není nic překvapivého, neboť většina volnočasových aktivit je v dnešní době cenově poměrně náročnou záležitostí. Zejména studenti pak uváděli, že jim z kapesného na volnočasové aktivity moc peněz nezbyvá. Kvůli příliš náročné práci se svým zálibám ve volném čase nemůže věnovat téměř třetina obyvatel. Tito lidé jsou po příchodu ze zaměstnání natolik unaveni, že například na sport ani jiné záliby už nemají pomyšlení a raději ve volném čase odpočívají. Svým zálibám se pak věnují většinou o víkendech nebo v době volna. 17 % obyvatel zkoumaného sídliště si volný čas neužívá tak, jak by chtěla, neboť nejsou spokojeni se vzdálenostně-dostupní nabídkou a ne vždy se jim za ní chce dojíždět. Trávit volný čas podle svých představ nestíhá 16 % obyvatel z toho důvodu, že se musí starat o děti, partnera nebo jiné osoby v domácnosti. Vaří jim a uklízí, s dětmi píše úkoly do školy. Necelé 4 % obyvatel sídliště Stodůlky se při trávení volného času setkávají s nepochopením ze strany partnera. Ti jim vyčítají, že mnoho času věnují sobě a málo ho tráví doma s nimi a s rodinou, nebo že není navařeno či uklizeno. Totéž množství lidí trpí nějakými zdravotními problémy, které jim brání věnovat se svým oblíbeným činnostem. Většinou tyto problémy souvisely s omezením pohybového aparátu u starších lidí a u lidí v invalidním důchodě.

Dalším cílem šetření bylo zjistit, zda obyvatelé sídliště Stodůlky vyjíždí o víkendech z Prahy. Respondenti mohli odpovědět buď ano, že vyjíždí, nebo ne, že z Prahy o víkendech nevyjíždí. Pokud ovšem odpověděli, že vyjíždí, zjišťovalo se dále, která lokalita je cílem jejich návštěvy a za jakým účelem Prahu o víkendech opouští. Respondenti uváděli lokality v různém územním rozsahu. Z tohoto důvodu byly

jmenované lokality vytříděny do jednotlivých krajů České republiky. Dále se zjišťovalo, jak často z Prahy vyjíždí o víkendech v létě a jak často přes zimu. V tomto případě měli na výběr ze šesti možností. Poslední možnost, a to možnost 1 x za rok, nikdo nevyužil, proto byla z dalšího zpracovávání vyřazena. Respondenti také jmenovaly různé důvody svých výjezdů. Jejich odpovědi se často opakovaly. V případě, že respondenti jmenovali jako důvod své návštěvy různé členy rodiny, byly jejich odpovědi zařazeny do skupiny návštěva rodiny.

Obr. 19: Složení respondentů podle toho, zda o víkendech z Prahy vyjíždí, muži, n=55

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Obr. 20: Složení respondentů podle toho, zda o víkendech z Prahy vyjíždí, ženy, n=55

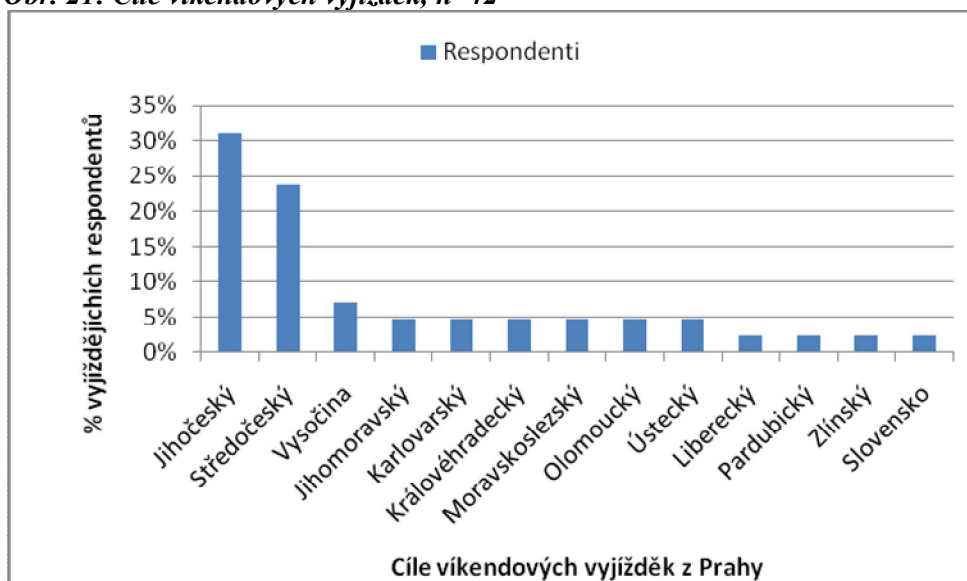

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

O víkendech z Prahy vyjíždí přes třetinu mužů a 42 % žen žijících na sídlišti Stodůlky, zbytek obyvatel tohoto sídliště tráví víkendy v Praze a kromě dovolených a ojedinělých příležitostí Prahu neopouští (viz obr. 19 a obr. 20).

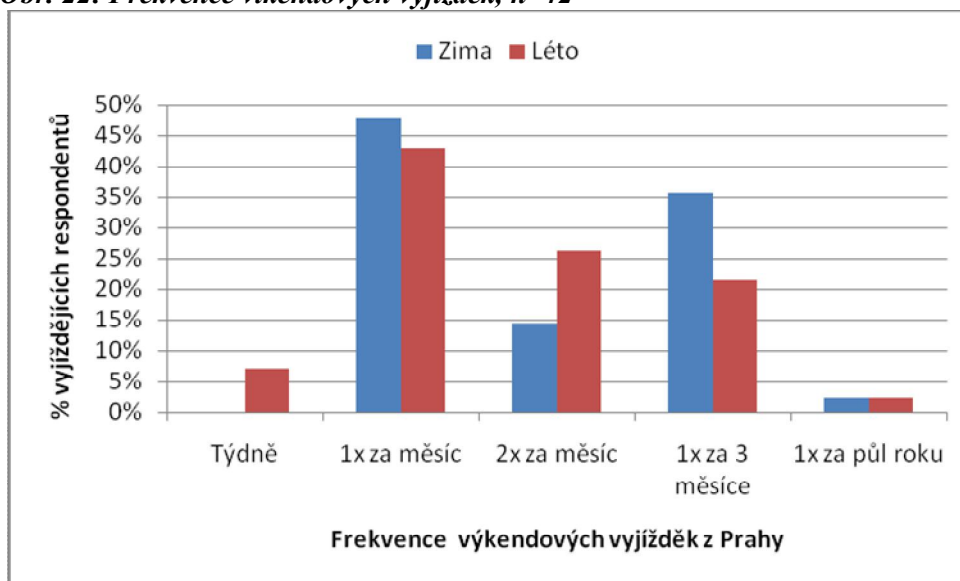
Necelá třetina z lidí, kteří z Prahy vyjíždí, směřuje do Jihočeského kraje. Respondenti jmenovali např. Šumavu, Lipno, Jindřichův Hradec nebo Strakonice. Téměř čtvrtina lidí cestuje do Středočeského kraje, kde byly uváděny Slapy, Mělník, Beroun, Neratoviče či Český Brod, a dále 7,1 % míří na Vysočinu. Zastoupení ostatních krajů je pod hranicí 5 % nebo není zastoupena vůbec. Jeden respondent uvedl jako cíl své víkendové cesty Slovensko (viz obr. 21).

Obr. 21: Cíle víkendových vyjížděk, n=42

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

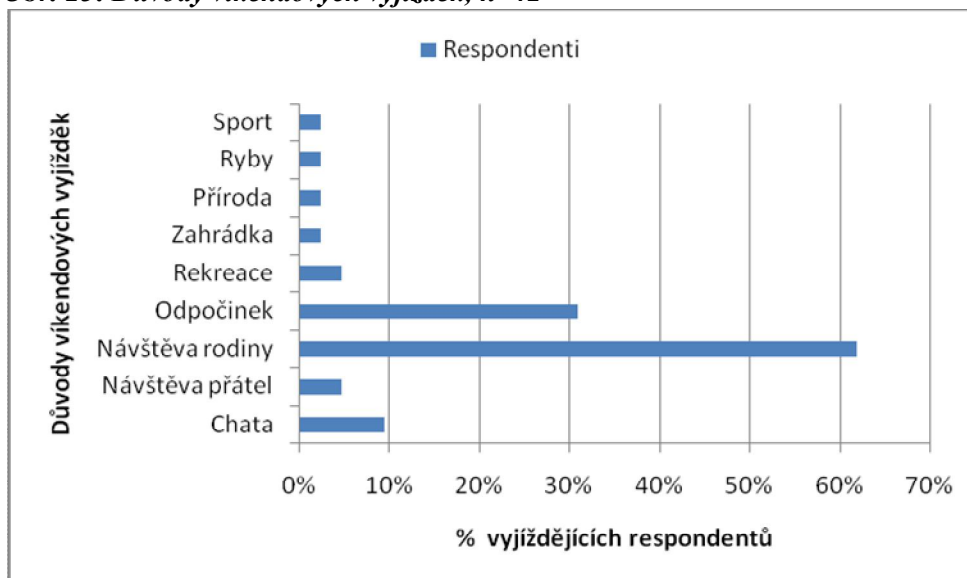
Obr. 22: Frekvence víkendových vyjížděk, n=42

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Nejvíce obyvatel sídliště Stodůlky vyjíždí o víkendech z Prahy pravidelně jedenkrát za měsíc, jak v zimě, tak v létě. V zimě pak dále vyjíždí více než třetina obyvatel jedenkrát za tři měsíce a 14 % dvakrát za měsíc. V létě vyjíždí dvakrát do měsíce více než čtvrtina obyvatel zkoumaného sídliště, pětina jich pak tráví mimo Prahu jeden víkend za tři měsíce (viz obr. 22).

Obr. 23: Důvody víkendových vyjížděk, n=42

Zdroj: dotazníkové šetření, srpen 2009

Důvodem těchto víkendových výjezdů z Prahy je v drtivé většině návštěva členů rodiny. Mladší generace navštěvuje své rodiče, od nichž se přistěhovali do Prahy. Naopak starší lidé jezdí na návštěvu ke svým dětem a podívat se na vnoučata. Dále necelá třetina obyvatel sídliště Stodůlky, kteří o víkendech vyjíždí z Prahy, si jezdí odpočinout od stresujícího a vyčerpávajícího zaměstnání. Pro téměř 10 % obyvatel je hlavním důvodem víkendové vyjížděky jejich chata nebo chalupa. Dalšími uvedenými důvody byly návštěva přátel, rekreace, zahrádka, vycházky do přírody, rybaření a sport (viz obr. 23).

7 Závěr

Sídliště se na území České republiky začala stavět po druhé světové válce, v současné době obklopují jádra téměř všech našich měst. Objem výstavby bytů pro nové obyvatele ovšem neodpovídal objemu výstavby občanského vybavení a volnočasových příležitostí na těchto sídlištích a domy tak obklopovala „země nikoho“, v jejímž prostoru se nacházely ulice, náměstí a dopravní komunikace. Postupně se zde začaly objevovat některé prvky občanského vybavení, např. obchody a školy, ale i dnes na sídlištích chybí zejména masovější zdroje pracovních příležitostí pro místní obyvatele, kteří jsou tak nuceni za prací vyjíždět (Hrůza, Zajíc, 1996).

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat a zhodnotit spokojenost obyvatel sídliště Stodůlky s občanskou vybaveností a možnostmi trávení volného času v místě jejich bydliště. Protože neexistují žádná data, která by poskytovala informace týkající se tohoto tématu, bylo nutné provést vlastní šetření. Podkapitola, ve které je provedena analýza dotazníkového šetření, je nejdůležitější částí předkládané práce.

Zaměříme-li se na vyhodnocení předem stanovených očekávání (viz kapitola 3), byla sledována spokojenost obyvatel sídliště Stodůlky s občanskou vybaveností v místě jejich bydliště a místo trávení volného času těchto obyvatel.

Při ověřování prvního očekávání bylo zjištěno, že obyvatelé sídliště Stodůlky jsou s dostupností většiny prvků občanského vybavení spokojeni. 55 % odpovědí na otázku, pomocí níž se spokojenost zjišťovala, bylo kladných. Naopak pouze 7 % odpovědí vyjadřovalo nespokojenost s jednotlivými prvky občanského vybavení. Celých 27 % obyvatel se nedokáže rozhodnout, zda jsou spokojeni, nebo ne, protože existují pozitivní i negativní aspekty jednotlivých komponent občanského vybavení. Žádný názor nedokázalo vyslovit 12 % obyvatel, neboť komponenty občanské vybavenosti na sídlišti Stodůlky nevyužívají. Otázkou však zůstává, zda je 55% spokojenost dostatečná. Je zřejmé, že zlepšení celkové situace by mohlo nastat díky zkvalitnění úrovně některých skupin občanského vybavení, např. kulturních zařízení, sportovních areálů, obchodů s potravinami a také bankomatů, jejichž nabídka je na sídlišti Stodůlky nedostačující.

Druhé očekávání, které se týkalo toho, zda obyvatelé sídliště Stodůlky tráví čas v místě bydliště či jinde, se potvrdilo, neboť z výsledků šetření vyplynulo, že 95 %

obyvatel tohoto sídliště tráví čas právě na sídlišti, ať už přímo ve svém bytě nebo mimo něj. Většina z těchto lidí tráví čas v bytě a z toho lze vyvodit, že se převážné množství obyvatel sídliště Stodůlky věnuje domácím a ručním pracím, sleduje televizi či tráví volný čas u počítače. Tato situace by se nejspíš nezměnila ani postavením nových volnočasových zařízení, např. plavecký bazén, ale mohlo by se tím dosáhnout alespoň zvýšení podílu volného času tráveného mimo byt na sídlišti.

Kromě výsledků, které se přímo týkaly základních cílů a očekávání, byly zjištěny i další poznatky o spokojenosti obyvatel sídliště Stodůlky, na které bylo dotazníkové šetření zaměřeno. Tyto výsledky byly také popsány ve stěžejní části práce. Pro další studie podobného charakteru by bylo zajímavé analyzovat vztahy mezi obyvateli sídliště či pocity bezpečnosti, jež nebyly do šetření z důvodu rozsahu práce zahrnuty.

Na závěr by se dalo říci, že život na sídlišti Stodůlky není neuspokojivý. Sídliště svým obyvatelům nabízí veškeré základní služby, další se nachází v poměrně blízké vzdálenosti; v okolních sídlištích v rámci Jihozápadního Města nebo v komerční zóně u Zličína. V budoucnu bude zajímavé sledovat, jak se ve spokojenosti obyvatel s životem na sídlišti Stodůlky odrazí výstavba nové čtvrti Západní Město.

SEZNAM LITERATURY

- AUGUSTA, P. 2000. *Kniha o Praze 13 a okolí*. Milpo, Praha, 99 s.
- BOROVÍČKA, B., HRŮZA J. 1983. *Praha – 1000 let stavby města*. Panorama, Praha, 296 s.
- BRONCOVÁ, D. 2006. *Praha 13 – Město uprostřed zeleně*. Milpo, Praha, 151 s.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD 2003. *Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Základní informace o obcích ČR, okres Praha 13*, Český statistický úřad, Praha, 306 s.
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD 2007. Věkové složení obyvatelstva hl. m. Prahy v roce 2007, Praha, ČSÚ, 2007. Dostupné na WWW:
<<http://www.czso.cz/xa/edicniplan.nsf/p/13-1103-08>> [20. 6. 2009]
- DISMAN, M. 2008. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. Karolinum, Praha, 372 s.
- DVOŘÁKOVÁ, N. 2008. *Senioři v centru Prahy*. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 119 s.
- GEIST, B. 1992. *Sociologický slovník*. Victoria publishing, a.s., Praha, 647 s.
- HALL, P. 1997: *Regeneration Policies for Pheripheral Housing Estates: Inward- and Outward-looking Aproaches*. Urban Studies, 34, č. 5-6, s. 873-890.
- HAVRLANT, M., BUZEK, L., WAHLA, A., VENCÁLEK, J. 1979. *Geografický terminologický slovník*. Pedagogická fakulta v Ostravě, Ostrava, 264 s.
- HOFBAUER, B. 2004. *Děti, mládež a volný čas*. Portál, Praha, 173 s.
- HRŮZA, J. 1977. *Slovník soudobého urbanismu*. ODEON, Praha, 341 s.
- HRŮZA, J., ZAJÍC, J. 1996. *Vývoj urbanismu II*. ČVUT, Praha, 373 s.
- HUŠŤÁK, J. 1978. *Město a zariadenia voľného času*. VEDA VYDAVATELSTVO SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED, Bratislava, 216 s.

- JANÁČEK, J. 1983. *Malé dějiny Prahy*. Panorama, Praha, 368 s.
- LEDVINKA, V., PEŠEK, J. 2000. *Dějiny českých měst. Praha*. NAKLADETELSTVÍ LIDOVÉ NOVINY, Praha, 820 s.
- LIBROVÁ, E. 1986. *Volný čas obyvatel sídlišť ČSR*. Výzkumný ústav výstavby a architektury, Praha, 170 s.
- MAIER, K. 2003. *Sídliště: problém a multikriteriální analýza jako součást přípravy k jeho řešení*. Sociologický časopis, 39, č. 5, s. 653-666.
- MAŘÍKOVÁ, H. 1996. *Velký sociologický slovník*. Karolinum, Praha, 1627 s.
- MUSIL, J. 1971. *Občanské vybavení sídlišť. Vybrané územně technické a provozně ekonomické otázky*. SNTL, Praha, 80 s.
- MUSIL, J. a kol. 1985. *Lidé a sídliště*. Svoboda, Praha, 336 s.
- MUSILOVÁ, M. 2004. *Regenerace panelových sídlišť: příklad pražských sídlišť Řepy, Letňany a Opatov*. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 116 s.
- NOVOTNÝ, D. 2009. *Revitalizace sídlištních vnitrobloků v Praze 13*. 30. 7. 2009
Dostupné na WWW:
<<http://www.praha13.cz/default.aspx?Id=8347&ido=1031&sh=-1265128424>>
[4. 7. 2009]
- PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. 2002. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. MMR, Praha, 448 s.
- PELZBAUEROVÁ, V. 2008. *Dějiny částí Prahy jako dějiny farních obvodů*. VOLVOX GLOBATOR, Praha, 458 s.
- REJDAL, T. 2007. *Historie metra ve zkratce dle jednotlivých let*. Dostupné z WWW:
< <http://www.metroweb.cz/metro/historie-metra.htm> > [5. 7. 2009]
- SLÍPKA, V. 2009. *Volnočasové sportovní aktivity: případová studie - okres Prachatic*. *Bakalářská práce*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 58 s.
- SLOVÍK, J. 2002. *R5 má propojit dálnici D5 s Městským okruhem v Praze*. 9. 3. 2006
Dostupné na WWW: < <http://www.dalnice.com/r/r05.htm> > [5. 7. 2009]
- ŠNÝDR, M. 2006. *Budoucnost pražských panelových sídlišť: hodnocení změn demografické a socioekonomické struktury obyvatel pražských sídlišť od roku 1991*. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 98 s.
- ŠVIGOVÁ, M. 1967. *Volný čas a my*. Svobodné slovo, Praha, 155 s.

VOTRUBEC, C. 1965. *Praha – zeměpis velkoměsta*. SPN, Praha, 244 s.

WOKOUN, R., VYSTOUPIL, J. 1987. *Geografie cestovního ruchu a rekreace*. VŠE, Praha, 250 s.

DALŠÍ ZDROJE

Dopravní podnik hlavního města Prahy, a.s. Dostupné z WWW: <http://www.dpp.cz/>

Google mapy. Dostupné z WWW: <http://maps.google.cz/>

Mapy.cz. Dostupné z WWW: <http://www.mapy.cz/>

Městská část Praha 13. Dostupné z WWW: <http://www.praha13.cz>

PŘÍLOHY

Příloha 1: Dotazník

Příloha 1: Dotazník

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

DOTAZNÍK PRO OBYVATELE SÍDLIŠTĚ STODŮLKY,
realizovaný v rámci bakalářské práce na téma „Občanská vybavenost a volný čas na sídlišti:
případová studie Stodůlky“

1. Jak jste spokojen/a s dostupností jednotlivých komponent občanského vybavení v místě Vašeho bydliště?

	velmi spokojen	spokojen	ani tak, ani tak	nespokojen	velmi nespokojen	nevím	Důvod nespokojenosti
JESLE, ŠKOLKY, ŠKOLY							
ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ, LÉKÁRNY							
OBCHOD S POTRAVINAMI							
DROGERIE							
POŠTA							
BANKY							
KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ							
SPORTOVNÍ AREÁLY							
RESTAURACE, HOSPODY							
OPRAVÁŘSKÉ SLUŽBY							
NEVÝROBNÍ SLUŽBY							
MHD							

2. Které z těchto služeb využíváte v místě Vašeho bydliště nejvíce?

- a) jesle, školka, škola
- b) zdravotnická zařízení, lékárny
- c) potraviny
- d) drogerie
- e) pošta
- f) banky
- g) kulturní zařízení
- h) sportovní vybavenost
- i) restaurace, hospody
- j) opravářské služby
- k) nevýrobní služby
- l) MHD
- m) jiné:.....

3. Postrádáte v okolí Vašeho bydliště nějaké služby? a) ano b) ne

Pokud ano, které:

.....

.....

.....

.....

4. Pokud se v místě Vašeho bydliště nevyskytuje služba či zařízení, které potřebujete, kde ji/ho vyhledáte?

.....

5. Kde trávíte většinu svého volného času?

a) v bytě ☒ mimo byt

b) v místě bydliště ☒ jinde:.....

6. Jak trávíte svůj volný čas?

.....

.....

.....

.....

7. Jak často jednotlivé záliby provozujete?

	denně	1x týdně	několikrát týdně	1x za měsíc	několikrát za měsíc	méně často
relaxace, spánek						
internet, TV						
čtení, studium						
péče o rodinu, partnera						
sport						
účast na kulturních a společenských akcích						
návštěva přátel						
návštěva restaurací a kaváren						
domácí práce, zahrádka, vaření, kutilství						
příroda						
cestování, výlety						
nakupování						
Jiné						

8. Lokalizujte vaše záliby:

	doma	v místě bydliště	centrum města	jinde ve městě	mimo město
relaxace, spánek					
internet, TV					
četba, studium					
péče o rodinu, partnera					
sport					
účast na kulturních a společenských akcích					
návštěva přátel					
návštěva restaurací a kaváren					
domácí práce, zahrádka, vaření, kutilství					
příroda					
cestování, výlety					
nakupování					
jiné					

9. Postrádáte v blízkosti Vašeho bydliště některá volnočasová zařízení či areály?

a) ne, stávající stav mi vyhovuje

b) ano, které:

.....

.....

.....

10. Co mi brání trávit volný čas podle mých představ:

a) nedostatečná nabídka vzdálenostně dostupných příležitostí

b) nepochopení ze strany partnera

c) přílišná zaměstnanost dětmi, rodinou

d) příliš náročná práce

e) nedostatek peněz

f) jiný:.....

11. Vyjíždíte o víkendech mimo Prahu?

a) ano

b) ne

Pokud ano, kam:.....

Jak často přes zimu

každý týden – 1x za měsíc – 2x za měsíc – 1x za 3 měsíce – 1x za půl roku – 1x za rok

Jak často v létě

každý týden – 1x za měsíc – 2x za měsíc – 1x za 3 měsíce – 1x za půl roku – 1x za rok

Za jakým účelem:.....

SOCIOEKONOMICKÉ ZNAKY RESPONDENTA

Pohlaví:

a) muž

b) žena

Věková skupina:

a) do 19 b) 20 – 29 c) 30 – 39 d) 40 – 49 e) 50 – 59 f) 60 – 69 g) 70+

Dokončené vzdělání:

a) základní b) vyučen/a c) střední s maturitou d) vyšší odborné e) vysokoškolské

Ekonomická aktivita respondenta:

a) dělník b) zaměstnanec c) podnikatel d) student e) v domácnosti / MD

f) invalidní důchod g) starobní důchod h) nezaměstnaný

Děkuji za Váš čas.

V Praze